

POSTÁS DOLGOZÓ

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

Pályakezdő fiatalok a postánál

Ezekben a hetekben nemcsak a rokonok, barátok, ismerősök figyelme és érdeklődése irányul a most érettségiző vagy államvizgázó fiatalokra, hanem a vállalatoké, intézményeké is. Közéjük tartozik a Magyar Posta is, melynek kollektívája előtt ebben az ötéves tervidőszakban rendkívül nagy és nehéz feladatok állnak, s ezek megoldásához nagyobb számú és főképpen több szakképzett dolgozó szükséges.

A személyes kötődés szálai

Horváth Éva tszbtitkár arra kértük, röviden foglalja össze, hogy milyen lépéseket tettek a Budapesti Postaigazgatóságnál az utóbbi években a munkaerő-utánpótlás eredményesebbé tételéért, és a pályakezdők kötődésének, valamint szakmai felkészülésének javításáért.

— *Hogyan tudják vonzóbbá tenni a postai munkát a fiatalok számára?*

— A pályaválasztás orientálása érdekében rendszeres és hatásos propagandát fejt ki igazgatóságunk. Jó kapcsolatot alakítottunk ki a fővárosi általános iskolákkal és a középiskolákkal. Külön kell megemlíteni a Postaforalmi Szakközépiskolát, ahonnan — több évtizedes és egyre jobb bázisüzemi együttműködésünknek köszönhetően — évről évre jelentős számban jönnek hozzánk az érettségizett fiatalok. A felsőfokú képzettségű pályakezdő fiatalok közül pedig elsősorban a győri Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskolán végzőkre számíthatunk.

A tanulmányi ösztöndíjon felül a pályakezdő fiatalokat egyszerű, vissza nem térítendő támogatásban részesítjük, ha szerződésben vállalják, hogy munkaviszonyukat legalább két évig fenntartják igazgatóságunknál. Ez az összeg a középiskolát végzett fiatalok esetében öt-, illetve tízezer forint, az egyetem, főiskolát végzett pályakezdőknél pedig hét-, illetve tízezer forint. A támogatási rendszer bevezetésének első évében, 1983-ban 72 fiatalnak mintegy hatszázezer, tavaly 96 pályakezdőnek már 730 ezer forint támogatást adtunk.

„Egy nagy családba tartozom”

De minderről bővebben — az országban legnagyobb — 70-es számú postahivatal dolgozóitól, *Velkei István* egyesített kézbesítőjéről, aki egyben elnökségi tag és főbizalmi is, és *Fábics Tamás* pályakezdő kézbesítőtől, aki 1986. szeptemberében, 18 évesen jött a postához dolgozni, miután leérettségizett a Kölcsény Ferenc Gimnáziumban, s közben elvégezte a posta segédtiszt tanfolyamot.

— Mint instruktornak könnyű dolgom volt Tamással, egyrészt mert gimnazista korában többször dolgozott a postánál,

Ezért teljesen érthető és elismerésre méltó, hogy a postánál egyre több figyelmet és energiát fordítanak a pályakezdő fiatalok megszerzésére és megtartására, a munkahelyhez való kötődésük erősítésére.

Szakszervezetünk elnöksége legutóbb május 6-i ülésén foglalkozott a pályakezdő fiatalok fogadásának és beilleszkedésének tapasztalataival, a Budapesti Postaigazgatóság és a Helyközi Távközlési Igazgatóság tszbt-inek előterjesztése alapján.

— *A bér, a lakástámogatás és a szociális ellátás azonban bármennyire fontos, nem minden. Már csak azért sem, mert más munkáltatók nemegyszer többet ígérnek...*

— Ez valóban előfordul, annak ellenére, hogy az említett kérdésekben a posta nem áll rossz helyen. Például nemrég végeztünk igazgatóságunkon egy kérdőíves felmérést, amelyből kiderült, hogy a fiatalok többsége megfelelően értékeli anyagi megbecsülését. Ugyanakkor az „emberi” oldallal, a személyes kapcsolatokkal korántsem ilyen elégedettek. Ezért többet kell törődnünk — elsősorban bizalmiainkkal — a pályakezdőkkel, személyes problémáikkal, sajátos érdekeik védelmével, hogy valóban úgy érezzék a fiatalok: igazi közösségbe, munkájukat szerető, megértő és segítőkész emberek közé kerültek.

A személyes kötődést, egyúttal a szakmai felkészítést szolgálja az igazgatóságnál bevezetett instruktori rendszer, aminek az a lényege, hogy (elsősorban a nagyhivatalokban) a helyi szakszervezeti bizottság a szakmai vezetéssel együtt patronálót jelöl ki, aki átsegíti a fiatal a kezdeti nehézségeken, elősegíti, megkönnyíti a pályakezdő beilleszkedését a közösségbe. A pályakezdők egyébként örömmel fogadták azt a lehetőséget, hogy a szakszervezeti bizottság szervezésében — rendszeres időközönként — beszélgetésre hívják őket, ahol elmondhatják tapasztalataikat, gondjaikat, esetleges javaslataikat és választ kapnak az őket érdeklő és érintő kérdésekre.

másrészt a segédtiszt tanfolyamon elméletben jól megtanulta, mi az egyesített kézbesítő feladata — mondja Velkei István. — Nekem azt kellett megmutatni, milyen ez a munka a gyakorlatban, a szakmai fogásokkal együtt a kézbesítés lehető legjobb megszervezését és lebonyolítását.

— Az elején kicsit nehezen ment a beilleszkedés, de a kollégák segítettek, egyenrangú félként kezelték — folytatja Tamás. — Ha valamit nem tudtam, nyugodtan mehettem az idősebbekhez segítségért, de

persze a legtöbbet az instruktortól tanultam. Én választottam a kézbesítést, mert szerettem, ha várnak, s jó érzés, amikor átadom az embereknek a levelet, csomagot vagy pénzküldeményt.

Tamás választását nyilván megkönnyítette, hogy szűkebb családjában mindenki postás. Vele ellentétben *Bolla Alfréd* 28 éves üzemmérnök tulajdonképpen véletlenül került a postához. A Bánki Donát Műszaki Főiskolán végzett, majd egy gmk-nál dolgozott, s amikor az megszűnt, a Heti Világgazdaságban olvasta a pályázatot, hogy a 70-es postahivatal osztályvezetőket és helyetteseket keres.

— Tavaly március óta dolgozom itt, s nem bántam meg a döntésemet. Nem tagadom, elsősorban a kedvező anyagi lehetőségek vonzottak, mivel két gyerekem van, s a feleségem gyesen vár — a postáról pedig nem sokat tudtam. Hétezer forint alapfizetéssel vettem fel, osztályvezető-helyettesnek, az idén ezerkétszáz forinttal emelték a fizetésem. Azt gondolom, ezzel is elismerik a munkámat, s azt, hogy a helyi járáti osztály az egyik legnehezebb feladat a hivatalon belül. Alig több mint egy év után úgy érzem, mintha mindig ezt csináltam volna, a hivatal vezetőivel

A szakközépiskola biztos bázis

Veréb Márta, aki azért jött ebbe a szakközépiskolába, mert egész családja a postánál dolgozik, s a nővére is itt érettségizett, tanítóképző főiskolán szeretne továbbtanulni.

— Az iskoláról jó a véleményem, de vidéki vagyok, s nem akarok Budapesten maradni.

— Nekem egyik családtagom sem postás, én mégis postahivatalban akarok dolgozni — folytatja *Meisztrics Marianna*, akinek a sashalmi 1-es számú hivatalban annyira megtetszett a szakmai gyakorlat, s az is, hogy több csömöri ismerőse — földije — ott dolgozik, hogy már választott is. *Cserepes Szilvia* viszont még habozik, hová menjen, s hogy egyáltalán a postán maradjon-e, mert — mint lelkesen mondja — idegen nyelveket szeretne tanulni, de nem tudja, hogy azokat a postán tudja-e majd hasznosítani. (Tudja. A szerk.) *Kókay Szilvia* a jogtudomány iránt érdeklődik, s a postai munkát főleg a türelmetlen, gyakran kellemetlen ügyfelek miatt nem tartja vonzóknak.

A szakközépiskola vezetői — *Csomor György* igazgató és *Keller Ferenc* igazgatóhelyettes — szerint évről évre javul a postai munkát vállaló végzős tanulók aránya. Az elmúlt három évtized adatai azt mutatják, hogy az iskolában érettségizett fiataloknak mintegy nyolcvan százaléka postai területre ment dolgozni, ami nagyon jó arány. A legtöbben a Budapesti és a Budapesti vidéki Postaigazgatósághoz.

és a beosztottjaimmal egyaránt közvetlen, őszinte a kapcsolatom.

Szikora Katalin a hírlaposztályon dolgozik, előfizetői árus ügyintéző. Egy éve érettségizett a Postaforalmi Szakközépiskolában. 1986. szeptember óta dolgozik itt. Az a dolga, hogy nyilvántartsa: melyik hírlapból hányat rendelnek az előfizetők, s 18 kézbesítőt ellenőriz, hogy valóban minden egyes példányt elvittek-e a megrendelőkhöz.

— Szerintem érdekes ez a munka, és sikerélményt is ad, hiszen ha pontosan számolok, akkor az előfizetői panasz is kevesebb. Két hónap alatt beletanultam, december óta egyedül dolgozom, de most is szívesen segítenek a kollégáim, ha valami problémám van. Úgy érzem, megbecsülik a munkámat, karácsonykor pénzjutalmat is kaptam. Eleinte nem voltam biztos benne, hogy itt maradok, de most már tudom, mert nagyon rendesek velem.

Katalin a fiatalok közül a jobbak és — hírlapcsoport-vezetője szerint — azon kevesek közé tartozik, aki szívesen vállalta és végzi ezt a nem éppen könnyű és nem is nagyon megfizetett munkát. De vajon milyen szándékkal, tervvel lépnek ki az életbe a most érettségizett postaforalmi szakközépiskolások? Íme, néhány példa.

A javuló helyzet okai között említik az iskola és a postaigazgatóságok közötti, folyamatosan fejlődő és bővülő munkakapcsolatot, s azt, hogy a tanulók a karácsonyi és a húsvéti csúcsgazdálkodás, valamint a nyári szakmai gyakorlat idején a hivatalokban teljesített szolgálat során közvetlenül megismerik a gyakorlatot. Az ott tapasztalt munkahelyi légkör, a fiatalokkal történő bánásmód a pályaválasztás egyik meghatározó tényezője. Az utóbbi néhány évben a konkurens cégek elszívó hatása is csökkent, mert a postánál jelentősen emelték a pályakezdők alapfizetését, s az egyszeri vissza nem térítendő támogatásnak is nagy vonzereje van. Az is jelentős szerepet játszik az eredményesebb pályára irányításban, hogy a szakmai tanárok között egyre többen vannak, akik maguk is a Postaforalmi Szakközépiskolában érettségiztek.

A Budapesti Postaigazgatóság számára biztató lehet, hogy az elmúlt évek 40-50 fős átlagához képest az idén 98 végzős tanuló jelentkezett az igazgatóság területére.

Az pedig az egész posta munkaerő-utánpótlása szempontjából kedvező, hogy egyre több, általános iskolát végzett fiatal akar postai szakmát tanulni, minden jelentkezőt már nem is tudnak felvenni a szakirányú középiskolába. Azt tervezik, hogy hamarosan megépítik a fővárosban a második postaforalmi szakközépiskolát.

Faggyas Sándor

Még őszintébben!

A gazdasági vezetők éves tevékenységén alapuló szakszervezeti véleményezés célja, hogy befolyásolja és segítse a vezető, irányító munkát mint a közösségi gondolkodás és cselekvés hordozóját. Ez szakszervezetünk joggyakorlásában folyamatosan jutott érvényre.

Alapvetőnek tartottuk a joggyakorlás feltételének megteremtését, igényeikhez való rugalmas alkalmazkodását. El kell mondani, hogy a joggyakorlásának bevezetése és alkalmazása a szakszervezeti tisztségviselők körében általában egyetértésre talált, a konkrét megvalósítás, illetve gyakorlás alkalmával azonban részben az újszerűség, s részben a jogkör jelentősége bizonytalanságot váltott ki.

Szakszervezetünk vezető testületei nagy hangsúlyt helyeztek a tisztségviselők felkészítésére, a joggyakorlás körülményeként alkalmazására. Így több lépcsőben került sor az alkalmazásra. Ma már elmondható, hogy a legutóbbi szabályozás 1984. január 1-jétől teljes körűvé tette a joggyakorlását. Így valamennyi partnerviszonyra kiterjesztettük. A lehetőség tehát adva van, de a teljes körű alkalmazásról még nem beszélhetünk. A gyakorlás alapszervezetekig bezárólag már érvényesül, a bizalmival partner gazdasági vezető vonatkozásában azonban csak az ez irányú munka megkezdéséről szólhatunk.

Milyen tapasztalatok összegezhetők az eddigiek alapján? Helyesnek bizonyult, hogy a vezetői véleményezés az éves tervek teljesüléséről, a tárgyévi tervről és a KSZ-ről szóló beszámolók egy időben történnek. Így lehetőség van arra, hogy a teljesítményt, valamint a feladatokat és a vezető, irányító munkát egy időben értékeljük.

A vélemények többségére jellemző a terv- és a tényszámok adatának összevetése, a minőség és a szolgáltatás alakulása, a munka szervezésének, a munkafegyelem és -módszer dolgozóakra gyakorolt hatásának értékelése.

A vélemények többsége pozitívan értékelhető, reálisan mutatja be a vezetői munkát, annak kollektíva általi megítélését, de ugyanakkor a hiányosságokat is szóvá teszik. Az értékelések szólnak az emberi tényezőkről is, de azok sajnos még kisebb terjedelmet foglalnak el, mint a gazdasági eredményeken alapuló tevékenység.

Általános jelenleg, hogy az első számú vezető megítélésében többségében mindig pozitív, a hiányosság, az erősebb bírálat inkább csak a helyettesek véleményezésében fogalmazódik meg.

Tartalmában és formájában is komoly fejlődés tapasztalható a vélemények kialakításában. Ennek ellenére vannak még mind formai, mind tartalmi hiányosságok:

- vagy túl pozitívak, vagy túl negatívak a megítélések a vezetői véleményezésben,
- a bizalmival partner gazdasági vezető megítélésénél erőteljesebben érzékelhető a függési viszony,
- a minősítéshez adott vélemény és az éves munka értékelése alapján végzett véleményezés tartalmi jegyei esetenként keverednek.

A szakszervezeti szervek által tett észrevételek közül a gazdasági munka hiányosságai mellett még mindig jellemzőnek mondható a gazdasági vezetők elmarasztalása azért, hogy a testületi anyagok nem kellő időben és közérthetőséggel készülnek el. Tudatos, együttes, tervszerűbb munkával várható előrelépés ezen a területen is.

Összességében a tapasztalatok alapján megállapítható, hogy a gazdasági vezetők éves munkájának megítélésével kapcsolatban a munkahelyi demokrácia továbbfejlesztését szolgáló határozatok jó irányba haladnak.

Az eddigi tapasztalat azt bizonyítja, hogy a véleményezés gyakorlata jól beépült a szakszervezeti joggyakorlásba. A továbbfejlesztésben érvényesül a folyamatosság, a tapasztalatokon alapuló továbblépés.

A gazdasági vezetők többsége, ha esetenként kissé idegenkedve is, de tudomásul vette, illetve felismerte a véleményezési jog tartalmi fejlesztésének szükségességét. Szükség van a társadalom, a közösség kontrolljára. Együtt tanuljuk, gyakoroljuk ezt a jogot, szakszervezeti szervek, gazdasági vezetők, dolgozók.

Kánya Gyula

Rendhagyó elnökségi ülés

Ismét rendhagyó ülést tartott a Postások Szakszervezetének Elnöksége. Már rendszerré válik, hogy az elnökség egy-egy napirend kapcsán megnezi azt a postaszervet, amelyről a beszámoló, tájékoztató szól. Így volt ez május 28-án is, amikor Székesfehérváron, a Posta Feldolgozó Üzemnél tartotta ülését, miután az egyik napirend a székesfehérvári góciüzem üzembe helyezésének személyi és tárgyi feltételeivel, valamint az üzemnek a vonzaskörzetre gyakorolt hatásával foglalkozott.

Az ülésen részt vett dr. Oláh László, a Magyar Posta elnökhelyettese, dr. Asztalos Ferenc, a Magyar Posta Központja postaszakosztályának vezetője, Szathmári Géza, a BUVIG igazgatója és dr. Fogarasi Tibor, a Szakszervezetek Fejér Megyei Tanácsának vezetőtitkára.

Az elnökség és a meghívottak az ülés előtt Cser János üzemvezető kalauzolásával végignézték az üzem új épületét, illetve azokat a berendezéseket, amelyek a feldolgozást segítik. Így az írásos előterjesztéseken kívül személyes tapasztalatok is segítették a testületi vélemény kialakítását.

Az elnökség úgy ítélte meg, hogy a feldolgozó üzem csak részben felel meg az igényeknek. A munkafeltételeket a szociális helyiségek, valamint egyes munkahelyek jó és szakszerű kialakítása jelentősen javítja. Ugyanakkor a nem megfelelő minőségű kivitelezés miatt az épület hideg. Így a célszerűen kialakított és esztétikailag is szép munkahelyek nem felelnek meg azoknak az igényeknek — elsősorban télen —, amit a Posta Munkavédelmi Szabályzata előír, illetve amit a dolgozók még el tudnak viselni egészségkárosodás nélkül.

Cser János bemutatja az üzem

Az elnökség a látottak és elhangzottak alapján támogatja a Magyar Posta Központjának azt az állásfoglalását, melynek értelmében a góciüzem programot további információk beszerzéséig szünetelteti, illetve a budapesti feldolgozó üzem beruházását felülvizsgálják abból a szempontból, hogy hasonló üzemeltetési hibák ne fordulhassanak elő.

Végezetül e témánál az elnökség két kéréssel fordult a Magyar Posta vezetéséhez:

- az elkövetkezőkben valamennyi beruházásnál már a tervezéskor vonják be a leendő üzemeltető postaszervet;

- a hasonló hibák megelőzése, illetve a fejlesztési, tervezési és a beruházási fegyverem fokozása végett utólag vizsgálják meg a beruházásban részt vevő postaszervek felelősségét.

Második napirendként a postahivatalok kezelési kiegészítéséről szóló beszámolót vitatta meg az elnökség. Az írásos előterjesztés jelentősen bővült az elnökség tagjainak saját munkahelyi tapasztalataival. A hoz-

zászólók bemutatták azokat az eredményeket, illetve gondokat, amelyekkel mindennapos munkájuk során találkoznak.

Az elnökség így álláspontját széles körű információ alapján tudta kialakítani. Ennek birtokában úgy ítélte meg, hogy:

- a kisgépek használata a megfelelő minőségű és mennyiségű munkához elengedhetetlen,

- a jelenlegi gépek elhasználódási foka nagy,

- azonos feladatok végzésére többtipusú gép van forgalomban,

- az utóbbi két évben történtek erőfeszítések új gépek beszerzésére és a típusok szűkítésére, ugyanakkor a beszerzéseknek és a típusszűkítésnek gátat szab a továbbra is érvényben levő tőkésimport-korlátozás.

Az ellátás javítására javasolta az elnökség a Posta Kísérleti Intézet által végzett piackutatás felgyorsítását.

Az elnökség végezetül elfogadta a központi vezetés mellett működő ifjúsági tanács jog- és hatáskörét.

Barabás Györgyi

Három évtized munka elismerése

Bevallom, eddigi munkahelyi élményeim alapján minden munkavédelmi és tűzvédelmi felelőst úgy képzeltem el, hogy éppen — és állandóan — szigorúan összevonja szemöldökét. Jóllehet tudom, hogy minden tevékenységük dolgozói érdeket véd, mégis meglepett, amikor Szabó János, a Pécsi Posta-igazgatóság tűzvédelmi vezetője közölte velem munkakörét. Kételyeimnek azonnal hangot is adtam, amivel beszélgető-partneremnek sikerült is derűs pillanatokot szerezniem.

— Igen, munkavédelmis vagyok, és a bőrből nem is tudok kibújni, de ez nem jelenti azt, hogy a beosztásom miatt az emberek tartanak tőlem. Sőt, talán szerencsém is van, hiszen nemcsak a társadalmi munkában, hanem a szakmaiban is a dolgozók érdekeit képviselhetem, ez tevékenységem, egész életem alapja.

Szabó János szakszervezeti múltja megközelítőleg 30 éves. 1958-tól tagja a szakszervezetnek. Volt bizalmi és tszb-tag, jelenleg pedig a pécsi területi szakszervezeti bizottság munkavédelmi és szociálpolitikai bizottságának vezetője. Társadalmi tisztségei ezzel nem érnek véget: munkahelyén pártcsoportbizalmi, és vezetőségi tagja a pécsi asztalitenisz-szövetségnek is.

A sokféle funkció egyáltalán nem összeegyeztethetetlen. Soha nem volt az elfoglaltságaim miatt konfliktusom sem a munkahelyemen, sem otthon a családban. Talán azért nem, mert a szakmai munka volt mindig az első — természet-

sen a család mellett — és szá-vamra, van is mit tenni. Munkavédelmi helyzetünk a postán és Pécsen is, nem a legjobb. Gyakoriak a balesetek az emberek felelőtlensége miatt, és azért is, mert gyakorta a közvetlen munkahelyi vezető nem teremti meg a biztonságos munkafeltételeit. De egyetlen baleset is sok, ha az jóvátehető bajjal jár, így ezen a területen valóban nem lehet tréfalni. De a fegyelmesség a dolgozóknak is alapvető érdekük, és végülis mi értük haragszunk, nem ellenük. De így van ez a szakszervezeti munkában is, kompromisszumra hajlandó vagyok ugyan, de addigi nézeteim ellenkezőjéről mindig meg kell győzniük a munkatársaimnak.

Szabó János május elseje előtt pár nappal levelet kapott a Baranya megyei szakszervezeti tanácstól, hogy a városi felvonnuláson a dísztribünre várják. Ebből gondolta, mint mesélik vidám mosollyal, hogy kitüntetik. Aztán az ünnep előtt egy nappal átvehette társaival együtt a Postások Szakszervezetének főtákarától a Szakszervezeti Munkáért arany fokozatú kitüntetést.

(Z. O.)

*

Csak néhány perce vette át a kitüntetést, és a meghatottságtól még mindig nehezen szól Kámán Lajos, a Soproni Posta-igazgatóság Hálózatépítő Üzemének műszaki előadója, szakszervezeti titkár.

— Félárva gyerek voltam, talán innen gyökerezik bennem a vágy, hogy a hozzám hasonló gondjaim megpróbáljak enyhíteni. No, egy hálózatépítő üzemnél erre bőven nyílik alkalma az embernek, hiszen köztudott: ezen a területen jönnek-mennek az emberek, sok a cigány dolgozó. A mozgásra jellemző, hogy a 100 fős üzemnek tavaly 225 dolgozója volt.

Letelepíteni az embereket, lakást, otthonot szerezni a vállalati lehetőségeken belül, csökkenteni a vándorlást, ezt tekintette Kámán Lajos, mint szakszervezeti titkár az egyik legfontosabb feladatának. A dolgozók személetesen megváltoztatása ezen a területen bizony nem könnyű. Akik ismerik a postát, tudják,

van néhány olyan munka, amit szinte lehetetlen állandó gárdával elvégezni, ahol a munkaerő-felvétel sokszor napi kínálatból képtelen gazdálkodni, ahol egy új belépő egy-két hét után, fizetésnapkor tovább is áll.

— A 70-es évek táján az állandó dolgozói létszám az egésznek a 40 százalékát sem tette ki — emlékezik Kámán Lajos. Ma azért már a nagyobbik hányad a stabil, szociális juttatásokkal, lakástámogatással, nagyobb figyelemmel sikerült az üzemhez kötnünk jó néhány embert, köztük sok cigány dolgozót, akik jó munkaköröké váltak. Ez a tevékenység nem volt mindig könnyű, csak úgy lehetett sikerre számítani, ha az üzemi négyeszőg működött, ha a dolgozók úgy érezték, hogy érdekeiket jelentősen képviseljük, elvégre az üzemi demokrácia gyakorlása a dolgozók joga. Időnként igenis kellett a tszb segítségéhez, hogy a dolgok rendben menjenek.

Kámán Lajos idén nyugdíjba készül. A hálózatépítőkhöz 1946-ban lépett be. A mozgalmi munkát 1951-ben, leszerelése után bizalmiként kezdte. 1958-ban lett vezetőségi tag, 1960-tól pedig szakszervezeti titkárként immár 27 éve bírja a tagság bizalmát.

Mint elmondta, egészsége nem a legjobb, de a mozgalmal szeretné továbbra is tartani a kapcsolatot.

— Ha fiatalabb munkatársaim igénylik, tapasztalataimmal szívesen állok rendelkezésükre. — áts —

Az elnökségi ülés utáni aktíváértekezleten

Nyugatnémet delegációt fogadtunk

Albert Stegmüller alelnök vezetésével 3 tagú nyugatnémet delegációt fogadott május végén a Postások Szakszervezete.

A Német Postás Szakszervezet küldöttsége tájékoztatót a magyar postások munkakörülményeiről, szociális, kulturális ellátottságáról, s megismerkedtek szakszervezetünk tevékenységével.

A vendégek megbeszélést folytattak szakszervezetünk vezetőivel, megtekintették — töb-

bek között — az új Városmajor Központot, ellátogattak Pécsre, Harkányba és Balatonlellére.

Programjukban újszerű volt, hogy Székesfehérváron találkoztak az ott ülésező elnökséggel is. A testületnek Stegmüller kolléga tájékoztatást adott a Német Postás Szakszervezetről, s egyúttal az ottani postás dolgozók élet- és munkakörülményeiről, valamint szakmai képzésükről és továbbképzési rendszerükről.

— mez —

A szakszervezet a fiatalokért

Országos tanácskozás székházunkban

A Postások Szakszervezete területén működő 250 ifjúsági tanács- és tagozatvezetőt hívták megbeszélésre június 6-án a szakszervezet székházába.

A tanács- és tagozatvezetőkön kívül részt vettek a megbeszélésen a Posta Ifjúsági Bizottságának képviselői, valamint az igazgatóságok KISZ-titkárai, azzal a céllal, hogy kölcsönösen megismerjék egymás munkáját, illetve első kézből hallják azokat az információkat, amelyek a szakszervezeti mozgalmat, valamint az ifjúsági tanácsok és tagozatok munkájával kapcsolatosak.

A tanácskozás vitaindítóját Dávoti Istvánné, a Szakszervezetek Országos Tanácsa Ifjúsági Tanácsának titkára és Gricserné Heszky Enikő, a Postások Szakszervezetének főtákarát tartotta. A tanácskozáson részt vett Doros Béla, a Magyar Posta általános elnökhelyettese.

Az ifjúsággal, mint kiemelt társadalmi réteggel 1970-től foglalkozunk. Az 1985-ös SZOT-határozat, amely kimondta az ifjúsági tanácsok és tagozatok létrehozását a szakszervezeti mozgalmakban belül, csak keretet adott ahhoz, hogy

a fiatalok saját sorsuk irányítói legyenek — mondta Dávoti Istvánné vitaindítójában. A ma feladata az iparági, ágazati szakszervezetek és a munkahelyek fiataljainak önállóságát erősíteni abba az irányba, hogy ezt a keretet a helyi igényekhez igazodva a fiatalok töltsék meg tartalommal. Természetesen az önállóság nem különállóságot, függetlenséget jelent a szakszervezeti mozgalmától, hanem annak szerves részeként a fiatalok markáns érdekvédelmét, képviselését és mozgósítását segíti elő.

A fiatalok körében meglévő feszültségek feltárása, a megoldások együttes keresése a szakszervezeti mozgalmat ezen legújabb szervezeteinek alapvető feladata. Igaz, hogy egyidőben minden fellépő igényt — még ha az jogos is — kielégíteni nem lehet. Ezért fontos a fiatalok aktív részvételével a rangsorolás — mondta Gricserné Heszky Enikő főtákar.

A munka tartalmának javítása céljából elengedhetetlennek tartotta a:

- szemléletformálást,
- meggyőzést,
- feladatokra való felkészítést.

- munkára való nevelést,
- szakma- és hivatásszereztetést.

A vitaindítókát követően 17 hozzászólás hangzott el. A felszólalók többsége bemutatta azt a tevékenységet, amit a tanácsok és tagozatok a megalkulás óta végeztek, illetve azokat a módszereket, kezdeményezéseket, amelyekkel a fiatalokat kívánták aktivizálni.

Hogy mik ezek? Az ötletek skálája igen széles és kifogyhatatlan. A szakmai munka segítségével, a több ifjúsági tagozatot összefogó kiránduláson keresztül, a munkahely felújításánál végzett bútormozgatáson túl — amely egyben pénzkeresési lehetőség is volt az ifjúsági tagozatoknak — még számos kezdeményezés hangzott el.

Gricserné Heszky Enikő összefoglalójában úgy értékelte az egésznapos tanácskozást, hogy a tanács- és tagozatvezetők átérték felelősségüket. Kiemelte, hogy az ifjúsági munkában is igen lényeges a folyamatos, és az, hogy minél több fiatal érezze az alkotás örömet, a munka tartalmát.

K. B. Gy.

IDŐSZERŰ KÉRDÉSEK

A munka alóli felmentés szabályának módosulása

A munkaidőalap védelmére a közelmúltban több központi intézkedés történt, illetve jogszabály jelent meg. Ilyen jogszabály többek között a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1986. évi 16. számú törvényerejű rendelete, amely a Munka Törvénykönyvének a munkavégzés alóli felmentésre vonatkozó szabályát 1986. szeptember 15-ével módosította. A rendelet célja, hogy korlátozza, csökkentse a törvényes munkaidő-kieséseket.

Korábban a jogszabály lehetővé tette, hogy a munkáltató — mérlegelési jogkörében — a dolgozót a felmondási idő egy részére, vagy annak teljes tartamára mentesítse a munkavégzés alól, függetlenül attól, hogy a munkaviszony megszűnését ki kezdeményezte. Ezzel a lehetőséggel élt a Magyar Posta Törzsgárda Szabályzata is akkor, amikor a 30, illetve 35 év törzsgárdaidővel rendelkező törzsgárdatagokat nyugdíjba vonulásukkor a felmondási idő teljes tartamára mentesítette a munka alól.

A jogszabály — a dolgozó érdekében — korlátozta a munkáltató mérlegelési jogkörét. A kollektív szerződésben szabályozni kellett, hogy a dolgozót mennyi időre kell felmenteni a munka alól, abban az esetben, ha a munkáltató mond fel. [Kötelező felmentés: KSZ 8. § (1) bekezdése].

A hivatkozott törvényerejű rendelet a munkáltató felmon-

dása esetén — új munkahely keresése végett — továbbra is előírja a kötelező felmentést a kollektív szerződésben meghatározott időre. A módosítás indokától függetlenül, ide értve a nyugdíjazást is — minden esetben megilleti a dolgozót a kötelező felmentési idő. Ezen az időtartamon túl azonban csak rendkívül indokolt esetben mentesíthető a dolgozó a munka alól. A rendkívül indokolt esetet a jogszabály nem határozza meg, csak példaként említi a szervezett munkaerő-átcsoportosítást.

A rendkívül eset megítélésére a munkáltató feladata. Kétségteljesen — sajnálattal tudomásul kell vennünk, s ezért a törzsgárdaszabályzat és a kollektív szerződés ide vonatkozó részét módosítani kellett — a nyugdíjazás önmagában nem tekinthető rendkívül indoknak.

Ugyancsak rendkívül indokolt esetben mentesülhet a munkavégzési kötelezettség alól az a dolgozó, aki saját maga mondja fel munkaviszonyát. Ilyenkor kötelező felmentési idő nincs. Ebben az esetben külön méltánylást érdemlő eset lehet például az, ha a dolgozó azért mondja fel munkaviszonyát, mert házastársát más helységbe helyezték át.

Reméljük, hogy ezzel a tájékoztatással a jogszabály helyes értelmezéséhez valamennyi postás dolgozónak — különös tekintettel a közeljövőben nyugdíjba menőknek — némi segítséget tudunk adni.

Saját gépjármű használata munkába járáshoz

Lapunk múlt havi számában tájékoztattuk olvasóinkat a Magyar Posta Kollektív Szerződésének 1987. évi módosításáról. Az egyik módosítással, a személyi tulajdonú gépjármű munkába járáshoz történő használatával kapcsolatosan már többször fordultak hozzánk felvilágosításért. Ezért úgy gondoltuk, hogy ezzel külön is és részletesebben foglalkozunk.

A munkába járással kapcsolatos utazási költségterítésről a pénzügyminiszter ez év februárjában új rendeletet (6/1987. II. 17. PM. számú rendelet) adott ki. Ebben lehetőséget adott arra, hogy a kollektív szerződésben meghatározott indokolt esetekben és mértékben a személyi tulajdonban levő gépjárművel munkába járó dolgozók is utazási költségterítést kaphassanak.

A kollektív szerződésünk módosításának ezen pontja tehát azokat az indokolt eseteket rögzíti, amikor ezzel a jogszabállyal élni lehet. Ezek az esetek a következők:

- ha a saját tulajdonú gépjármű közlekedtetésével cso-

portos munkásszállítás váltható ki;

- ha a munkahely elhelyezkedése miatt nem érhető el tömegközlekedési eszközzel;

- ha a dolgozók munkarendje olyan, hogy a munka kezdési és befejezési ideje jelentősen eltér a tömegközlekedés rendjétől.

Valamennyi esetben gazdaságossági számítást kell végezni. Engedély azonban csak akkor adható, ha ez a megoldás a posta szempontjából gazdaságosabb, és a dolgozó ezt a kötelezettséget a jogszabályban meghatározott térítés ellenében vállalja.

Amint a leírtakból is látható, nem lehet olyan munkába járáshoz a saját gépjármű használatát engedélyezni, amelyhez menetrend szerinti vonat, illetve autóbusz is igénybe vehető. Továbbá nem lehet alkalmazni a rendeletben foglaltakat akkor sem, ha a lakó- és a munkahely azonos közigazgatási határon belül van.

Az ismertetettek alól kivétel a mozgáskorlátozott dolgozó. Az ő esetükben a saját gépjár-

mű használatáról az igazgató dönt a területi szakszervezeti bizottsággal, illetve szakszervezeti bizottsággal egyetértésben.

A rendelet értelmében a költségterítés mértéke dolgozónként és kilométerenként 80 fillér. Vagyis: ha a gépkocsival az érdekelte dolgozó magán kívül még másik négy dolgozót is rendszeresen szállít, akkor kilométerenként 4 forint térítés illeti meg.

Az utazási költségterítést a postaszerv bármely személyi tulajdonú gépjárművel munkába járó dolgozójának biztosíthatja, függetlenül a gépjármű tulajdonjogától, a gépjárművetől tevékenységet ellátó személyétől.

A munkahelyi étkeztetés költségeinek változása

Mindenki előtt ismeretes, hogy április 13-án központi hatósági áremelést hajtottak végre, amely elsősorban a húst és a húskészítményeket érintette. Az áremelkedés hatása nemcsak a családok háztartásában érezhető, jelentős mértékben érinti a szociális juttatásokat is, s növeli az ellátás költségeit.

A postán a legnagyobb réteget a munkahelyi étkeztetés költségeinek növekedése érintette, mivel jelenleg 31 519-en veszik igénybe ezt a juttatást. Ebből 12 458 dolgozó részére saját postai konyhán főznek, 19 061-en pedig idegen szerv által üzemeltetett konyhákra élnek. Ez utóbbi igen jelentős rétegnél már az év elején is jelentkezett egy költségnövelő tényező, ugyanis a vendéglátó helyek — a rezsikiadások növekedése miatt — emelték az árakat, és ez teljes egészében az étkeztetést igénybe vevőkre hárult. A postai üzemeltetésű konyhákban viszont a rezsiköltség emelkedése a postát terhelte.

A jelenlegi hatósági áremelések miatt a Belkereskedelmi Minisztérium naponta és fejenként 2 forint normaemelését ajánlott. Az előzetes számítások szerint azonban — az ajánlott 2 forinttal szemben — csak egy jelentősebb étkezési normaemelés teszi lehetővé a színvonal megőrzését. Ennek az az oka, hogy az utóbbi évek háromszori normaemelése csupán a központi érintkezések fel-

Azoknak a postaszerveknek, amelyek területi sajátosságainál fogva élni tudnak e lehetőséggel, a konkrét eseteket függetlenül kell szabályozniuk. Meg kell határozni:

- a gépjármű közlekedési irányát (indulási és érkezési állomást);

- az utazás napi hosszát (kilométerben),

- az egy gépkocsival utazó dolgozók számát.

Mindezek után a költségterítés bizonylatolását úgy kell megszervezni, hogy az utólagosan bármikor ellenőrizhető legyen.

Tóth Pálné

tétlen szükséges mértékét fedezte, holott a termékek jelentős része került szabadárak kategóriába. Mindezeket mérlegelve a Magyar Posta Központja, szakszervezetünk elnökségével egyetértésben úgy határozott, hogy május 4-étől a saját üzemeltetésű postai konyhákban — a színvonal megőrzése végett — napi 3 forinttal emeli fel az étkezési nyersanyagnormát. Így a felhasználható napi nyersanyagérték fejenként az „A” és a „K” menünél 19,10 forint, a „B” menünél pedig 21,10 forintba módosult.

A kérdés rendezése során szakszervezetünk a posta vezetőivel együtt azt a dolgozói érdeket képviselte, hogy a költségek méltányos megosztása végett a posta központilag napi 1 forintot vállaljon át, és ezzel a nyersanyaghoz nyújtott postai hozzájárulás összege napi 7,50 forintba módosuljon, míg a dolgozói térítés — május 4-i hatállyal — napi 2 forinttal emelkedjék. Az idegen konyhákban étkezők esetében a postai hozzájárulás naponta és fejenként 1,80 forinttal emelkedett, ezzel egységesen 9,30 forintba módosult.

Ha megnézzük, hogy „mibe kerül” ez a postának, akkor kiderül, hogy évente mintegy 12 millió forintot tesz ki a postai hozzájárulás növelése. Természetesen — az évközi intézkedés miatt — ebben az évben az összeg arányos részét használjuk fel.

Változatlan üdülési díjak

A másik nagy terület, amit az áremelkedés közvetlenül érintett, az üdültes. Tekintettel arra, hogy a központi elosztású vállalati beutalójegyek zömét már a múlt évben kiosztottuk, annak döntő része már a dolgozónál van, itt a költségemelés terheinek megosztásáról szó sem lehetett. Olyan döntés született, hogy a postásüdülőkben az étkezési normaemelés a posta teljes egészében magára vállalja az idén. Ez napi 5,50 forint emelést jelent, így az új normaösszeg fejenként 58 forintba módosult, a postás felmért és gyermeküdülőkben egyaránt.

Ami a postai bérelt üdülői férőhelyeket illeti (Harkány, Gyula stb.) itt az üzemeltetők más költségnövelő tényezőket is be kalkuláltak a díjba, s fejenként 20-50 forinttal emelték meg a posta által fizetett összegeket.

A vállalati üdültetés költségeinek emelkedése — figyelembe véve az így mintegy 7000 beutaltat — megközelítően 1 millió forint költségtöbblet a postá-

nak. Így a dolgozók jelenleg a tényleges költségnek csupán 18-20 százalékát térítik. (Térítéssídj-emelés legutóbb 1984-ben volt.)

Megjegyezzük, hogy az idén a SZOT-beutalójegyek térítési díjai sem változnak, a szükséges normaemelés költségeit központilag fedezik. Ezt azért is tartjuk fontosnak megemlíteni, mert az idén mintegy 9700 postásdolgozó és családtagja pihen SZOT-üdülőkben.

A gyermekintézmények nyersanyagnormáját és a térítési díjat központilag meghatározták, ez utóbbi fedezi a többi költségeket.

Összefoglalva tehát megállapítható, hogy a posta és szakszervezetünk helyesen döntött akkor, amikor a jóléti és kulturális alapról 10 millió forintot tartalékolta a várható kiadások fedezésére. Ezzel ugyanis az előzőekben vázolt intézkedéseket megnyugtató módon lehetett rendezni.

(Németh)

Kedvező módosítások a nagycsaládos segély és az üdültetési támogatás feltételeiben

Szakszervezetünk titkársága kétévénként tekinti át a nagycsaládos segély, valamint az üdültetési kedvezmények tapasztalatait és szükség szerint rendelkezik a feltételek módosításáról.

Az 1972-ben bevezetett nagycsaládos segélyezési rendszer célja a három és több gyermeket nevelő postás dolgozók megélhetési gondjainak mérséklése, a nevelési költségekhez való hozzájárulás, a népesedéspolitikai segítése, a nagycsaládok munkahelyi megbecsülésének erősítése.

1986-ban 8452 postás család, 22 526 gyermek után, mintegy 9 millió forint segélyben részesült.

A szakszervezeti szervektől, a dolgozóktól beérkező tapasztalatok alapján szükségessé vált — az alapfeltételek megváltoztatása nélkül — a jogosság egyes szabályainak módosítása.

A titkárság 25/1987. számú határozata alapján, 1987. június 1-jétől egyes feltételek az alábbiak szerint változtak:

- A család egy főre jutó havi átlagjövedelmének felső határa 2800 forintról 3000 forintra módosult,

- a gyermekenkénti segély összege 400 forintról 500 forintra emelkedett.

A kifizetés anyagi fedezetét az 1987. évre tervezett jóléti és kulturális alapról kell fedezni. A segélyt évente két alkalommal, augusztus és december hónap 15-ig kell kifizetni mind azoknak, akik a feltételekkel rendelkeznek.

Segély jár a főfoglalkozásban levő dolgozóknak (részmunkaidőben dolgozóknak is), ha saját háztartásukban három vagy annál több gyermeket nevelnek, de a gyermeküket egyedül nevelőknek háromnál kevesebb gyermek esetén is, valamint a postától rokkantnyugdíjba ment volt dolgozókat is megilleti a segély. Általános feltétel, hogy a család egy főre jutó jövedelme a 3000 forintot ne haladja meg.

Az átlagjövedelmet az előző év (1986) jövedelmének figyelembevételével kell megállapítani. A jogosultnak a kifizetés időpontjában legalább 1 éves szakszervezeti tagsági idővel kell rendelkeznie. (A részletes szabályozást minden szakszervezeti tisztségviselő írásban megkapja.)

*

Az üdültetési kedvezmény 1987. június 1-jével, módosított feltételek mellett illeti meg a beutaltakat.

A kedvezmény lényege, hogy térítéssídj-kedvezmény illeti

meg azokat a fizikai dolgozókat, nagycsaládosokat, gyermeküket egyedül nevelő dolgozókat, valamint a postás nyugdíjasokat, akiknél a család egy főre jutó átlagjövedelme a havi 3000 forintot nem haladja meg.

Köztudott, hogy az I/A, I. és II. kategóriába sorolt üdülőkben magasabb a térítési díj, mint a III. osztályúakban. A fenti rétegeknek azonban mindig csak a III. osztályú beutalókra érvényes térítési díjat kell megfizetniük. A különbözet az szb megelőlegezi, majd a Postások Szakszervezetének Központja megtéríti.

A térítéssídj-kedvezmény jár a SZOT és a vállalati, központi elosztású postás üdülőkbe való beutalásnál egyaránt. Ennek mértéke attól függ, hogy hová szól a beutaló, valamint attól is, hogy elő-, utó- vagy főszékonra érvényes-e. A támogatás mértéke 756 forint és 84 forint között szóródik.

További juttatás még a gyermekekre vonatkozó kedvezmény, amely megilleti a nagycsaládosokat és a gyermeküket egyedül nevelő dolgozókat. Ennél a kedvezményénél a gyermek után nem kell térítési díjat fizetni és nincs jövedelemhatárhoz kötve. Ez a támogatás azonban csak a postás vállalati üdültetés során adható. (A SZOT-üdülőkben csak a 3. és a további gyermekek üdülnek térítésmentesen.)

A jobb megértés érdekében a kedvezményeket egy példán mutatjuk be. Például, ha egy háromgyermekes, nagycsaládos, kisjövedelmű dolgozó Balatonfenyves Postás Üdülőbe kap főidényre beutalást, akkor a tarifa szerint 3696 forintot kellene fizetnie (2 × 1050 + 3 × 522), ezzel szemben ha egyikük postás, akkor 1638 forint a fizetendő térítési díj (588 + 1050, a gyermekek után nem kell fizetni). Ha nagyon rászoruló, az szb még 200 forintos utalványt is adhat számukra, ami tovább csökkenti a költséget.

Ha a kedvezményeket ismerik a szakszervezeti szervek és annak lehetőségeit jól alkalmazzák, a rászorulóknak üdüléséhez komoly anyagi segítséget nyújthatnak.

A nagycsaládos segély, valamint az üdültetési kedvezményekről szóló szabályozás az Elnökségi tájékoztatóban is megjelenik, annyi példányban, hogy abból minden alapszervezet megfelelő számban kapjon.

Kérjük a tisztségviselőket, hogy e két fontos témában a tagság széles körű tájékoztatásáról, valamint a gyakorlati tenivalókról szíveskedjenek gondoskodni.

Németh Istvánné

Új számítóközpont

Ünnepélyesen üzembe helyezték a Budapesti vidéki Posta Járásvezetői Működtető. Az új gépteremmel megoldódott a színvonalas elhelyezés, s lehetőség nyílt a számítógépes fejlesztés növelésére.

Fiatalság, vidámság, bölcsesség

Stílusos-tréfásan: Sopron város „előretolt állásának” is nevezhetők a Soproni Postaigazgatóság Gépjármű Szállítási Üzemét. A főútvonalon haladva, a városnak ez az első létesítménye, amelyik fogadja az érkezőt. Egyszerű, korszerű, takaros épület. Ízléses kerítéssel, parkosított udvarral. Összesen 408-an dolgoznak itt. Többségük gépkocsivezető, 54-en az irányítással foglalkoznak, 42-en pedig karbantartó szerelők, technikusok, szakmunkások, betanított munkások.

Az üzemnek — mint kiszolgáló egységnek — kettős feladata van. Az egyik a fuvarozás. Ez egyrészt a postaforgalmi tételek, másrészt az egyes üzemek munkaeszközeinek és anyagainak szállításából áll. A másik feladat a gépjárművek karbantartása. És nemcsak úgy tűnik, de így is van: gyakorlatilag 42 emberen — a szerelőkön — múlik az, hogy a gépkocsikkal biztonságosan el tudják-e látni azt a temérdek feladatot, amit vállalniuk kell? A szerelők rendszeres karbantartó és felújító munkájától függ nemcsak az, hogy a postaforgalmi és az anyagszállítási fuvarok célba érkeznek-e időre, de az is, hogy a dolgozó társak testi épsége, élete megmarad-e? A karbantartási munkák egyetlen apró részletének gondatlan, figyelmen kívül hagyása is baleset — ne adj ég, tragédiához — vezet-hetne.

Jól végzik-e munkájukat a karbantartók?

Igen. Kitűnően! Bizonyosság erre néhány beszédes szám. A múlt esztendőben az üzem 426 gépkocsija 10 millió 585 ezer kilométert futott a postai küldeményekkel: levelekkel, csomagokkal, könyvekkel, értékekkel és postaműszaki eszközökkel. Egy másik bizonyosság: tavaly az előző esztendő balesetmentes közlekedésért 14-en kapták meg a kiüntető elismerést. Az egyik gépkocsivezető egymillió kilométert, egy másik 750 ezer kilométert, ötven 500 ezer kilométert, heten pedig 250 ezer kilométert futottak — baleset nélkül.

A reprezentatív számok mögött — ha úgy tetszik a kulisszák mögött — megbízható háttérként ott van az üzem 18 brigádja közül a legjobb, a legifjabb: a *Scarbantia gépkocsiszerelő brigád*. A csapatban csupa fiatal van 18 évestől 36 évesig. Az átlagéletkor alig haladja meg a 30 évet.

Aki csak közéjük megy, megfiatalodik. A napi nyolc órában igen keményen dolgoznak, hogy mindazt elvégezhessék, ami rájuk vár. A megfeszített tempó mellett szükségük van a kikapcsolódásra is. És ennek értik is a módját. Sok apró, kedves, jó ízű humor deríti őket mosolyra a napnak szinte minden órájában.

Tizenhárman vannak, de egy csöppet sem félnek, hogy rossz lesz a kabalájuk. Azt mondják: eddig is ennyien voltak, s eddig még minden esztendőben kaptak valamilyen elismerést, amikor értékelték a munkájukat. Az alakulást követő évben, 1980-ban Kiváló munkabrigád címet nyertek, 1981-ben oklevelet, 1982-ben zászlót, 1983-ban bronz brigádérmet, 1984-ben a

Soproni Postaigazgatóság Kiváló Brigádja címet; az 1985-ös esztendői munka alapján pedig a Posta Kiváló Ifjúsági Brigádja címnek örülhettek.

Egyéni sikereik is vannak, de — szóljon dicséretükre! — nem akarnak név szerint szerepelni. Így csak néhány elismerést említek ízelítőül: hatnak a Szakma Ifjú Mestere cím dukált, négynek Igazgatói elismerése van, háromnak Kiváló Dolgozó oklevele, egynek Honvédelmi Erdemérme. A tagok közül ötven alapítók, kilencen pedig tagjai a törzsgárdának. Hároman társadalmi tisztséget viselnek.

Szép, szép — mondhatná most valaki. — Ez a sok elismerés méltán jelzi a jó szakmai föl-készültséget, de minek ezt emlegetni? Ezért kapják a fizetésüket. Mi az a többlet, amit önmagukból a társaiknak, közvetlen környezetüknek, az egész üzem közösségének, vagy a városnak adnak, amittől aztán már nevezhetők őket szocialistáknak?

A kérdésre nem készültek föl. Minek is? A válasz mindig kész. Okmányok sokasága bizonyítja, hogy élen járnak a tanulásban, a művelődésben. Színházba, moziba és kiállításokra mennek közösen. Rendszeresen olvasnak és nem rejtik véka alá, hogy melyik könyvből, melyikük mit tanult. Közkincsé teszik valamennyit. Rendszeresen beszámolnak olvasmányai-król a társaiknak. Együtt sportolnak, kirándulnak, üdülnek.

A múlt esztendőben 120 óra társadalmi munkát vállaltak és a végén ennek a négyzeresét teljesítették. A brigád az összegyűjtött közös pénzből juttatott azoknak a postásoknak, akik a földrengés sújtotta területen élnek és dolgoznak. Ezer forintot adtak a szakszervezeti könyvtár részére azért, hogy a helyiséget csinosíthassák és újabb könyveket vásárolhassanak. A brigád tagja a Városszerelő Egyesületnek és így különféle társadalmi munkát vállal *Scarbantia* szépítéséért. Rendszeresen fizetik a tagdíjat, amelyből szintén jut a város szépítésére. Az MHSZ-ben bizalmi és titkári tendéket látnak el.

A brigád tagjai sokszoros újí-tók. A megalakulástól a mai napig negyven újítást adtak be. Ezekből már 26-ot alkalmaznak, a többi pedig most van el-bírált alatt. Az újítások zöme könnyíti a munkát, anyagot takarít meg és növeli a munka biztonságát, más szóval: az újítás munkavédelmi jellegű.

A *Scarbantia* tagjai jó és kedves barátságban vannak a Magyar utcai idősek klubjának tagjaival. Nemrég, amikor meglátogatták őket, kis ünnepség keretében könyveket, hangle-

mezeket és más ajándékokat vittek a klubba. Egy másik alkalommal postaládát szereltek az épület falára, hogy az időseknek egy-egy levéllel vagy képeslappal ne kelljen a postára iparkodniuk, ha szeretteikhez szólni akarnak.

Az ifjúsági brigád és az idősek kapcsolatáról így szól egy levél.

„A *Scarbantia* tagjai vállalták, hogy társadalmi munkában kapcsolatot tartanak lakóinkkal és szépítik az otthonot. Ezt az elhatározást tett követelte. A fiúk segítettek az udvar füvesítésében és virágállványt készítettek a társalgóba... Minden módon igyekeztek barátságossá, otthonossá tenni az idősek környezetét. Hálásan köszönjük, hogy temérdek munkájuk és családi gondjuk mellett is foglalkoznak az idősek problémáival, törődnek velük, gondolnak rájuk...”

A postaigazgatóságon az egyes brigádok között évek óta újítási verseny van. Az értékelők szerint vajon hol állnak a fiúk?

Íme ezzel kapcsolatban a brigádnapló bejegyzése:

„Értesítem a *Scarbantia* brigádot, hogy a Soproni Postaigazgatóság 1984. évi újítási versenymozgalmát értékeltem. Ennek alapján a brigádok versenyében I. helyezést értek el. Eddig kifejtett ezirányú tevékenységüket megköszönöm, ezért eredményükhöz gratulálok. Kérem, hogy továbbra is kísérjék figyelemmel és jó javaslatok beadásával támogassák az újítómozgalom eredményes fejlődését... Kirkovits István igazgató...”

Hasonló helyezést értek el az 1985. évi újítási versenyben is.

És még egy bizonyosság a társadalmi munkáról. Egy beadott kérelemre Földes János üzemvezető így válaszolt a brigádnak.

„Kérelmére értesítem, hogy a központi garázs telephelyén szervezett társadalmi munkát engedélyezem. A munka elvégzését megelőző munkavédelmi oktatás megtartásával a műveletet biztatom meg. A levelükben felsorolt munkákat azzal engedélyezem, hogy a munkavédelmi előírásokat valamennyi résztvevő köteles betartani... A brigádnak elismerésemet fejezem ki az aktivitásért és a közlekedésbiztonságot elősegítő pótvállalásért...”

És végül egy megindító tagsági igazolvány. Az SOS Gyermekfalu magyarországi egyesülete állította ki Budapesten „Pártoló tagsági igazolvány” felírással azoknak a jólelkű felnőtteknek, akik valamilyen módon segítik a nemes ügy megvalósítását. A *Scarbantia* brigád egy évvel ezelőtt ezt is megkapta, mert erejéből, energiájából, pénztárcájából és jó szívéből még arra is futotta, hogy a battonyai gyermekfalut és annak kis lakóit támogassa.

Ha a sok jó munkaeredménytől meg nem is, de mindezekről már joggal nevezheti magát a kis csapat: a *Scarbantia* ifjúsági brigád — szocialistának, és méltán nyerte el a Posta Kiváló Brigádja címet.

Sindulár Anna

Új honfoglalók Ópusztaszeren

A kettős honfoglalás színvonalán, az ópusztaszeri történelmi emlékparkban több évi előkészítő munka és múzeumi tevékenység eredményeként május 17-én ünnepélyesen is megnyitották azt a postahivatalt és kiállítását, amelyet az ide telepített egykori tömörkényi községházán rendeztek be.

Az emlékparkhoz több legenda és történelmi esemény is fűződik. Az Anonymus által ránk maradt gesta szerint itt tartották első országgyűlésüket a honfoglaló magyarok, majd csaknem ezer évvel később ugyancsak itt történtek az első földosztások is. Az egykori Sövényházán létrehozott ópusztaszeri emlékparkban fogják kiállítani a Feszty-körképet is, és egyre gazdagodik és szépül az a skanzen, amely a múlt század falusi életformáját hivatott megőrizni a jelen és a jövő számára.

A Postamúzeum új, és nyugodtan mondhatjuk csodálatosan szép kiállítóhelye a 19. század végi tömörkényi községház épületében kapott helyet, amelyet a skanzenben építettek fel újra. A közigazgatási és postatörténeti kiállítás mellett a korabeli használati tárgyakkal be rendezett postahivatal is működik itt, melynek alkalmazottja, a postáskisasszony is eredeti öltözkében várja a közönséget.

Ópusztaszeren tehát az egykori és közelmúltbeli honfoglalók után a Postamúzeum is elfoglalta helyét egy olyan magas színvonalú kiállítással, amely méltó társa az ott található történelmi ereklyéknek és egyéb kiállításoknak.

A Múzeumi Világnap és a Távközlési Világnap alkalmából rendezett ünnepi megnyitón dr. Oláh László, a Magyar Posta elnökhelyettese üdvözöl-

te a nagyközönséget, és mondott köszönetet a Csongrád Megyei Múzeumi Igazgatóság és a Postamúzeum dolgozóinak.

A megnyitó után Kovács Gergelyné, a Postamúzeum új igazgatója mutatta be a népes vendégcseregnek a kiállítást és a postahivatalt. A múzeum személyi állománya az utóbbi egy évben alaposan megváltozott, s ez az ópusztaszeri kiállítás volt első jelentősebb nyilvános munkájuk, amellyel méltán arattak nagy közönségsikert.

Áts

És ismét gyermeknap Érden

Kedves, rajzos meghívót kapott szerkesztőségünk, amely szerint május 27-én Érden várnak bennünket, az immár hagyományos gyermeknap ünnepségre.

A jó idő kegyeibe fogadta a résztvevőket, a mintegy 150 nagycsoportos budapesti postásövodást és a meghívott vendégeket.

Rövid bevezető után *Levente Péter* és barátainak műsorát hallgatták, nézték a gyerekek. A több mint egyórás programot mindenki nagyon élvezte, főleg a műsor során szerepet kapott óvodások.

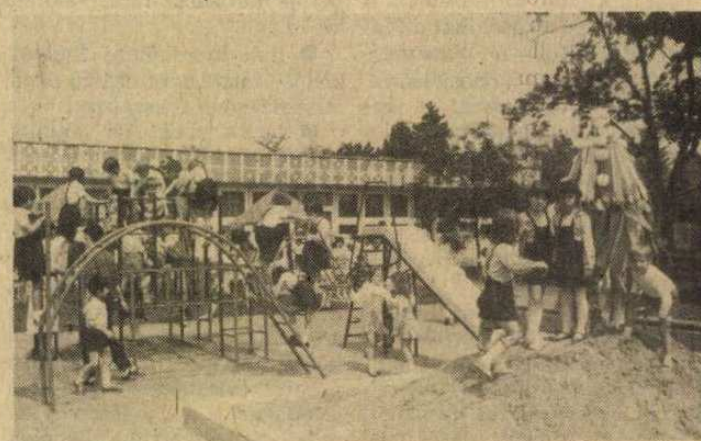
A műsort követően minden óvoda a részére a kertben felállított nyitott sátorhoz ment, ahol az óvónők üdítővel és süteménnyel vendégelték meg a gyerekeket. Ezek elfogyasztása után az óvodások értékes ajándékokat kaptak a Posta Szociális Hivatal szakszervezeti bizottságától.

A jó hangulatban eltöltött délelőtt után minden gyereket buszokkal szállítottak vissza saját óvodájába, ahol ünnepi ebéd várta a napjukat ünneplő kicsinyeket.

M. L.

Hányan húzzák ki a répát? Nagyapó Levente Péter

Mikor magyarázza már meg egy új Kopernikusz, külön-külön minden vezetőnek, hogy nem körülötte forog a világ?

*

Amióta a tükröt feltalálták, fölösleges másokon nevetni.

*

Még mindig akadnak csigák, amelyek megmagyarázzák a nyúlakat, hogyan kell futni.

*

Az erénycsősz látni akarja a bünt, hogy elítélhesse, üldözhesse és irigyelhesse.

*

Csak azt tudja titokban tartani, amit elfelejt.

*

A saját árnyékától is fél, mert nem tudja, hogy melyik oldalon álljon.

*

A gütszta dicsekedett, hogy ő még sohasem zuhant le.

Morzsák

A jelszó: takarékoság. Ezért szerelem és házasság az első látásra idő- és pénzmegtakarítás.

*

Igazán megfelelően az hordja a babérjait, aki ráül.

*

Érdekes fizikai jelenség: egy üres pénztárca többet tud nyomni, mint egy tele.

*

Az igaz, hogy az új seprű jól seper, de a régi azt is tudja, hogy hol a szemét.

*

Senkinek a megnyilatkozása nem hosszú az értekezleten, ha minket dicsér.

*

Előbb-utóbb rájönnek a feleségek, hogy jó, ha van férj a

háznál. Elvégre nem lehet mindenért a zöldségárakat okolni.

*

Ne várd meg, míg a lelkiismereted belső szava kívülről jön.

*

A bűnbak keresése valamennyi vadászati mód közül a legegyszerűbb.

*

A diéta lényege: annyit ehetsz, amennyit szeretnél, csak nem abból, amit szeretsz.

*

A háború azért annyira embertelen, mert emberek csinálják.

*

A legemberszeretőbb ember az emberevő.

*

Eljön talán az idő, amikor nem minden béke végződik háborúval.

Dénes Géza gyűjtése

Méltó elismerés a Neumann brigádnak

Mint ismeretes, az Egyesült Nemzetek Szervezete az 1986. évet a béke évének nyilvánította. Szerke a világon, így hazánkban is nagyszerű kezdeményezések születtek a béke méltó megünneplésére.

A SZOT XXV. kongresszusán hangzott el az a felhívás, amelyhez a postán elsőként a Helyközi Távfeszítő Igazgatóság Neumann János tervező brigádja csatlakozott, kiszélesítve a béke éve akcióprogramot a Magyar Posta egész területére: Kezdeményezésükhöz 13 postaszerv csatlakozott. Az akcióprogram keretében — mint arról hírt adtunk — 1986. május 10-én nagyszerű országos postás vetélkedőt szerveztek „A

béke 41 éve” címmel. A vetélkedőt szeptemberben színvonalas béketabló-kiállítás követte.

Nem véletlen tehát, hogy az Országos Béketafács 1987. májusában Béketafácsal tündette ki a brigádot, a posta pedig Posta Kiváló Brigád kitüntetéssel ismertette el azt a lelkesedést és kezdeményezőket, amelyeket új szintre vittek a mozgalomban.

A béketafács kitüntetésének átadására a győzelem napjának tiszteletére, május 9-ét követően került sor a HTI Tervező és Műszaki Nyilvántartó Irodájának — ahol a brigád dolgozik — Mogoródi úti telephelyén, bensőséges kis ünnepség keretében. A kitüntetést — a meghí-

vott vendégek jelenlétében — Megyeri László, a központi vezetőség titkára adta át.

A Neumann brigád lelkesedése továbbra sem hagyott alább. Nagyszerűek 1987. évi terveik is: nyugdíjasszolgálat-tervezés, kommunista műszaki ellenőrzés, műsoros est rendezése a Postás Művelődési Központban, amelynek különlegessége, hogy a HTI dolgozóinak zenélni, szavalni tudó vagy egyéb művészi képességű gyermekei lépnek majd fel. A „művészek” körét lehet, hogy kibővíti a nagyszülőkkel is.

Emberi magatartásukat jellemzi az a dicséretes elképzelésük, hogy az igazgatóság magányos, egyedül álló nyugdíjasszolgálat szeptemberben egy hétre vendégül látják a kulcsi üdülőben. Úgy tervezik, hogy szabadságot kivéve mindennap más-más brigádtag megy el az üdülőbe, hogy ellássa az ott levő idős embereket, illetve programot szervezzen részükre. E szép tervek végrehajtásához sok sikert kívánunk.

Horváth Mihályné

Postásarcok

Hivatalvezető szülővárosában

A hibát hamarabb észreveszünk, mint a gondos, jó munkát. Ez utóbbit természetesen tartjuk. Azonban a megbízhatóság-ra is előbb-utóbb fel kell figyelni. Manapság, talán, már ez is kezd természetessé válni. Így vélekedik erről Bácskai Károly, Salgótarján 1. postahivatal vezetője is?

— Ha magamról kell beszélnem — amit nem szívesen teszek —, azt kell mondanom, hogy nekem is vannak ilyen érzéseim. Viszont tekintélyes időnek el kellett telnie ahhoz, hogy ezt megérjék. Édesapám ötven esztendőn át volt a Rimamurányi Vasművek munkása, és úgy távozott a vállalatától, hogy senki meg nem emlékezett a fél évszázados, becsületesen ellátott nehéz munkájáról. Nekem már osztályrészemül jutott, hogy a megyei lap elismerő cikkben számoljon be arról, hogy negyvenöt esztendőt egy munkahelyen töltöttem el.

— Ezek szerint postai szolgálatát még a felszabadulás előtt kezdte...

— Igen, 1942-ben léptem be az akkor számomra teljesen idegen munkaterületre, a családomban ugyanis előzőleg senki sem volt postás. Viszont hamarosan megbarátkoztam ezzel a világgal. Kassára küldtek postanövendéknek. Kiváló iskola volt, a postának jó néhány közismert vezetőt adott. Hogy csak egyet említek: dr. Bakondi Antal volt szakosztályvezetővel jártam egy osztályba. Az általános postai ismeretek mellett elsősorban morzetávírásnak képeztek ki; ebben a minőségben kerültem vissza szülővárosom postájára, és hét-nyolc évig ezt a munkakört töltöttem be. Szívesen csináltam, jól begyakoroltam, talán még ma is tudnék százaz ütemmel adni.

— A kassai tanfolyamot kivéve nem is került el Salgótarjánból?

— Egy rövid, nem kívánt kalandot kivéve... 1944 decemberében bányászokkal és vasutasokkal együtt a postásokat is a város elhagyására kényszerítették. Poznanig vittek, onnan, kijátszva a németek

éberségét, hamisított menetléllel — Oderberg helyett Odenburgot (Sopron német nevét) írva — sikerült visszajutni Magyarországra, majd hamarosan a már felszabadult Salgótarjánba. Tehát már a hivatal létesítési előadó, a távközlési, majd a postaforgalmi osztály vezetője. Közben az átszervezések során létesített munkaköröket is rendszerint velem töltötték be. Így például rám szakadt a körzeti bérletszámolói feladat ellátása, abban az időben, amelyben a fizetés alapjául az iszonyatos adminisztrációval járó munkaegység-számítás szolgált; utána bérellenőrként működtem, később — már hivatalvezető-helyettesként — munkai feladatokat is elláttam. Ma mindezt előnynek tekintem a magam részéről, aminthogy fájlalom azt, hogy egyre kevésbé akad olyan dolgozó, aki vállalná azt a kis kényelmetlenséget, amelynek révén meg lehetne szerezni a hivatal teljes feladatköré fölértékelést.

— Vezetőinek bizalmát, úgy látom, élvezte. És a munkatársakét...?

— Azt sem nélkülöztem. Már régebben szb-tagga választottak, időközben a hivatal szakszervezeti bizottságának elnöke is voltam. Sőt, amikor Szlovátsk Károly szakszervezetünk központjának munkatársa lett, a helyébe engem választottak a postások akkori Nógrád megyei bizottságának elnökévé. Ebben a tisztségben addig maradtam, amíg azt nem függetlenítették. Ekkor ezt a feladatot titkárként Juhász Lajos vette át tőlem, én pedig maradtam hivatalvezető-helyettes, mivel Szlovátskának ebben is utódja lettem.

— És ez egyben búcsút jelentett a társadalmi munkától?

— Szó sincs róla. A legközelebbi kongresszuson központi

vezetőségi taggá választottak, és ezt a tisztséget több cikluson át betöltöttem, sőt azóta is küldöttként részt vettem minden kongresszuson. Emellett tagja vagyok a tszb-nek és megbízásból instruktora a balassagyarmati kszb-nek.

— Tizenhét éve vezeti a megyei hivatal, tehát tulajdonképpen mindent elért, ami egy nagyhivatalnál egyáltalán elérhető. Mindezzel arányban áll-e az erkölcsi elismerés is?

— Kérdés, hogy mit nevezünk annak. A kitüntéseimet nem nehéz felsorolni. A lista néhány Kiváló Dolgozóból, egy 25 éves jubileumi emlékéremből, egy Közbiztonsági Érdemrendből áll, ezt azonban nagyon szépen megkoronázza a két éve kapott Április 4. Érdemrend. Mindez jóleső megtiszteltetés, de ugyanolyan kellemes melegség futott át rajtam, amikor a hivatal történetével kapcsolatos tárgyi emlékek gyűjtőgetése közben kezembe akadt egy „Dicsőségkönyv”. Vörös fedél, Sztálin és Rákosi portréja... tehát zivataros időkben kelt... és rábukkantam benne a nevemre — pénzjutalommal...

— Szakszervezeti tisztségeimről esett már szó. Ezt is erkölcsi elismerésnek tekintem — munkatársaim részéről. De ismerem a megbecsülésnek más formáját is. A családomban ugyan elsőként én voltam postás, a folytatás azonban nem maradt el. Lányom az én pályámat választotta, és neki már az is megadatott, hogy a győri főiskolán szerzett diplomával a Pásztói Postaforgalmi Szakközépiskola igazgatóhelyetteseként többek között postai szaktárgyakat oktathasson.

— Az is megelégedéssel tölt el, hogy a század eleji kincstári postaház az én vezetésem idejében épült át, helyszíneiben ugyan nem palotává, de mindezt korszerű hivatallá. Ugyancsak jó érzés, hogy az épülő új városi irodaháznak a posta is társberuházója. Egy 180 négyzetméteres egységnek leszünk benne a tulajdonosai.

Újítás az újítókért

Egyedülálló, újszerű kezdeményezés a postán a Debreceni Postaigazgatóság szervezésében május 11–15. között tartott szakvéleményezői tanfolyam. Az előkészületek már tavaly nyáron megkezdődtek, akkor állt össze a tematika. A főbb témakörök: az innovációs ismeretek, a jogszabályismeret, valamint a szakvéleményezés elvi és gyakorlati kérdései voltak.

A hallgatók az igazgatósági törzs azon szervezeti egységeinek dolgozói voltak, amelyek szakvéleményt adnak (postaforgalmi, műszaki, gazdasági ágazat), valamint a műszaki üzemek és a megyeszékhelyi 1-es körzeti postahivatalok kijelölt szakemberei. Nagy örömmel láttuk vendégül a Hírlap- és Postaszállítási Igazgatóság fejlesztési osztályvezetőjét és újtási-előadóját is, akik tapasztalatszerzés céljából vettek részt tanfolyamunkon.

Előadás hangzott el a Posta Újtási Szabályzat helyes értelmezéséről, az újtási javaslatok bírálatáról, a gazdaságossági számításról, a viszonylagos újdonság kérdéseinek tisztázásáról. Szó esett a szakszervezet szerepéről az újítómozgalomban, valamint az újítómozgalom és a munkaverseny kapcsolatairól; a szakvéleményezőkkel és a szakvéleményekkel szemben támasztott igényekről, a formai és tartalmi követelményekről.

Debreceni Margit

Az igazgatóságnak egy kihelyezett csoportja és a megyei hírlaphivatal költözik majd be. Ezenkívül egy üzletház is épül a városban, és benne egy hírlapbolt részére kapunk helyet. Nyugdíjasként is azzal a kellemes tudattal sétálhatok majd el mind a három épület előtt, hogy megvalósításuknak magam is részese voltam, közreműködéssel hozzájárultam városomnak és postájának fejlődéséhez.

— Ezeket a sétákat azonban még későbbre szeretném halasztani. Az idén töltöm be életmettem 59., postai szolgálatomnak pedig 45. évét. Szeretnék utána még legalább két és fél évet dolgozni, hogy jogosulttá váljak az 50 éves szolgálati jubileumra és az ugyancsak 50 éves tisztségviselésre. Az ezt megkapom előljáróimtól, úgyiszerint erkölcsi elismerésemnek tekintem.

A magunk részéről sem kívánhatunk egyebet a munkaképességünk teljében levő Bácskai Károlynak, aki hitvallásának azt tekinti, hogy nem óhajt szűkebb hazájának profétájává válni, csak a kor szellemének megfelelően kívánja ellátni mindenkor feladatát. És erre változatlanul képesnek érzi magát.

Azért egy kicsivel mégis megtoldjuk jókívánságainkat. Majd ha mégis visszavonul a hivatalos életből, egy becsületesen átdolgozott élet érzésével minál hosszabb ideig hódoljon kedvteléseinek, a kiskertnek és a kiváló gyümölcsboroknak, amelyek addig csak a kikapcsolódás eszközei lehettek.

Jó egészséget!

Benda István

Minden szolgáltatást egy helyen

A Szombathely 1-es postahivatal életében új korszak kezdődött. 1987. májusában átadták az új, korszerűsített termet és az átalakított hivatalt a nagyközönségnek és a postásoknak. Ünnepi beszédet Kirkovits István, a Soproni Postaigazgatóság vezetője mondott, majd Valter Ferenc, a Magyar Posta elnökhelyettese méltatta az új létesítmény jelentőségét.

Elmondta, hogy a szolgáltatások színvonalának emelése a posta régi törekvése, és a megújított hivatal része ennek a szándékának. Az új felvételi terem nemcsak a szombathelyi postásoknak és lakosságnak jelent új korszakot, hanem a Magyar Posta történetében is, hiszen a Minden szolgáltatást egy helyen jelszó megvalósulását végre lerövidíthetik az ügyfelek várakozási idejét a felvételhelyeken, és olyan körülmények között fogadhatják őket, amelyik már bármelyik fejlett európai postahivattal felveszi a versenyt. De nemcsak a lakosság, hanem a postások is élvezik a modernizálás eredményeit: a felvételi teremben például nyolc számítógép segíti a postások munkáját, megváltoztatva ezzel az eddigi ügyfélszolgálatot.

Az ünnepélyes átadás után Zsuppán Géza hivatalvezetővel és Búza Pálné szb-titkárral beszélgettünk.

— Milyen érzés egy ilyen szép, felújított hivatalban dolgozni?

— Közhely, ha azt mondom, hogy örülök — mondja Zsuppán Géza — de most az átadás pillanatában csak elégedett lehetek. Ilyenkor az ember megelégedik, mennyi munkába, mennyi erőfeszítésbe került mindez.

— Miért? Hogyan nézett ki a hivatal az átalakítás előtt?

— Ha látta volna! Nagyon ráfért már erre a hivatalra a megújítás; elhasználódott, „ledolgozott” volt. A Soproni Postaigazgatóság területén már valamennyi nagy hivatal átalakítottak, már csak mi voltunk hátra. Mindenféle szempontból elavult volt a hivatalunk. A felvételi terem már nem éppen a posta jó hírét öregbítette, sőt...

— Úgy láttam, itt nemcsak külső csinosítás történt, hanem tartalmi is. Erről beszélt az elnökhelyettes is.

— Igen. A legfőbb szempontunk az volt, hogy a csaknem 10 millió forintot jól költsük el. Már az átalakítás tervezésekor úgy határoztunk, hogy megreformáljuk a szolgáltatást. Minden szolgáltatást egy helyen tudjon igénybe venni az ügyfél. Régebben annyira szakosodtunk, hogy ennek tulajdonképpen az ügyfél látta kárát; mindenért külön kellett sorbaállnia. Most, ha bejön, mindent egy helyen elintézhet.

— Ehhez kellett a számítógépes háttér?

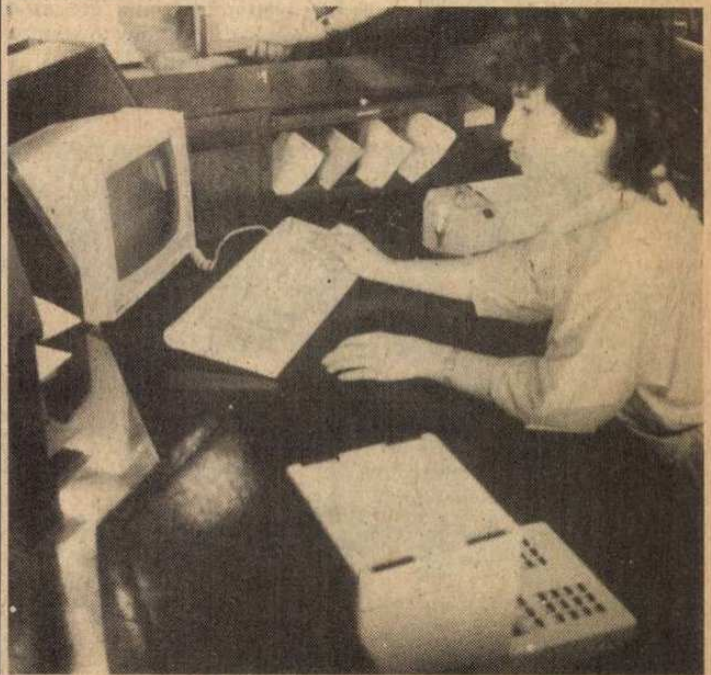
— Ezt nem lehetett volna nélkül megcsinálni. A szép köntös csak másodlagos. Külön hadd dicsérjem meg a tervezőt: Gyenes Istvánnét, aki megálmodta, de nemcsak megálmodta, papírra is vetette hivatalunk tervrajzait. Mi alkalmazkodtunk a tervező elképzeléséhez, ő pedig a miénkhez. Olyan teret képezhettünk ki a segítségével, amely lehetővé tette a közönségszolgálati rendszerváltást. A csomag és a hírlap kivételével valóban mindent egy helyen lehet elintézni: a totót, a lottót, az ajánlott leveleket, a pénzt és a táviratot.

— Gondolom, az eddig szokosított postások új feladatokat kaptak, hiszen most mindenhez egyformán kell érteniük. A megnövekedett feladatoknak megfelelően nőtt a fizetésük is?

— A kezelési gépek: az elektronikus levélmérlegek, csomagmérlegek, bérmentesítőgépek és az MX-T mikroszámitógépek kezelését kollégáinknak meg kellett tanulni — veszi át a szót Búza Pálné szb-titkár, aki harminc éve dolgozik itt a hivatalban. — Most háziasszonyok kezelik a számítógépeket, akik a tanulás időszakában igen lelkesen dolgoztak, hiszen hosszú távon az ő munkájuk is könnyebb lesz majd. Ami a fizetéseket illeti, sajnos itt modernizálásra nem került sor. Ezek az asszonyok továbbra is kétezer-nyolcszáz — háromezer forintért dolgoznak. Gondolhatják, milyen nehéz megtartanunk őket, bár a hivatal korszerűsítése nagyban hozzájárult a hangulat javulásához. Ez természetes is, hiszen egészen más az új fürdőben, öltözőkben, az új munkaterületen dolgozni, az ebédlőben kikapcsolódni. A különbséget csak az tudja, aki látta a régi, lerobbant épületet. És végül hadd mondjam el, hogy kellemesen csalódtam a sokat szidott építőiparban. A Vas Megyei Tanács Építőipari Vállalatának dolgozói pontosan, precízen, határidőre adták át a munkát. Nehéz volt november 15-étől április 30-áig az állandó felfordulásban a munkát elvégezni, de megérté.

— Persze nincs olyan új létesítmény, ahol ne lennének szépséghibák — mondja végül Csapó Vilmos, a Soproni Postaigazgatóság igazgatóhelyettese —, de hamarosan kidolgozunk egy olyan programot, amely lehetővé teszi, hogy itt lent, a felvételi teremben hírlapra is elő lehessen fizetni. Most folynak a munkálatok a hírlap-előfizetés számítógépes rendszerbe való építésére. A szombathelyi postások megérdemlik az új hivatalt, hiszen a hetvenéves épület elavultsága sokszor okozott nekik bosszúságot, gondot. Ók ennek ellenére igyekeztek az ügyfeleket a lehető legjobban kiszolgálni.

— helyi —

Megnőtt a módszertan jelentősége az oktatásban

A Magyar Posta fennállása óta mindig fontosnak tartotta, hogy képzett emberek végezzék szolgáltatásait. Ezt a hagyományt ma is ápolja. Erre bizonyosság, hogy 60 ezer olyan postás munkakör van, amelynek ellátásához szakképzettség szükséges. (Ma hetvenezer postás dolgozik.)

A növekvő szakmai igények és a munkaerőmozgás hatásai miatt újratemmelődik az oktatandók száma, ezért a posta évente tíz-tizenkétezer dolgozójának képzéséről, továbbképzéséről gondoskodik. Alapképzést elsősorban az állami oktatási intézményrendszer ad, míg a szakmai képzések, az át- és továbbképzések döntő többségét belső oktatásiintézmény-hálózatában szervezi meg a posta.

Kétharmaduk postás marad

A Debreceni Bethlen Gábor Közgazdasági és Postaügyi Szakközépiskola elődjét 1857-ben alapították. Azóta is a város, sőt a megye legjobb iskolái közé tartozik. Itt tanulni mindig rang volt. Ma 720-an tanulnak itt, s a 20 osztály közül jelenleg 4 postaforgalmi. A postásoktatást 25 éve kezdtük. Erről beszél Török Attiláné, aki már 27 éve tanít itt matematikát és 10 éve igazgató.

— Kezdetben nekünk is tanulni kellett, nem a szakmai tárgyakat, hanem a postás sajátosságokat. Az iskolavezetésben és a tanterületben minden lehetőséget megragadtunk: tapasztalatcserékre, konzultációra jártunk. Nagyon sok segítséget kaptunk a volt Posta-vezérigazgatóságtól és a Debreceni Postaigazgatóságtól. Ez utóbbi teremtettem meg nekünk a szakmai oktatás személyi feltételeit. Ma már 4 postás szaktanárunk van, ebből ketten itt végzetek nálunk. De sokat tettek iskolánkért az igazgatóságok bejáró óraadó kollégái is. A gyakorlati oktatásokat eleinte a debreceni hivatalokban tartottuk. Különösen sokat segített a 2-es hivatal kollektívája. Később a heti gyakorlatokba bekapcsolódtak a vidéki hivatalok is. A nyári szakmai gyakorlatok idején 60–80 hivatal fogadta diákjainkat.

Különösen az első 15 évben volt sok a hivatali kapcsolatunk, mert akkor még az igazgatóság területén az egyetlen postaforgalmi szakközépiskola voltunk. Ekkor három megye területéről érkeztek diákjaink és érthető, hogy a nyári szakmai gyakorlatra mindenkit a lakhelyén vagy legalábbis annak közelében igyekeztünk elhelyezni. Bevallom, hogy én ekkor ismertem meg Szolnok és Szabolcs-Szatmár megyét. Minden nyáron ellenőrző körútra indultunk az igazgatóság vezetőivel. Ezek az utak nekünk is nagyon hasznosak voltak.

1980-ban, az iskola második felújításakor, berendeztünk egy

A két intézményrendszerben együttesen kell megoldani a szakképzett munkaerő-utánpótlást és a szakmai továbbképzést.

Riportunkban Török Attiláné, a debreceni Bethlen Gábor Közgazdasági és Postaügyi Szakközépiskola igazgatója, Boros István, a Debreceni Postaigazgatóság oktatási csoport vezetője, Kósa Mária, a Debreceni Postaigazgatóság oktatási központjának vezetője, Szomolányi Tibor, a Posta Oktatási és Kulturális Intézet igazgatója, Nagy Lászlóné, ugyanezen intézet pedagógiai és módszertani osztályának vezetője és dr. Pásztor Tamás, a Magyar Posta Központjának munkagazdasági szakosztályvezetője ad képet a postai szakoktatásról.

gyakorló postahivatalt. Ez előnyösebb, jobb feltételeket nyújt a gyakorlati képzéshez, mint annak idején a padlásterben kialakított kis szükségterem, amit régi diákjaink „grill” néven ismertek. Mi kezdeményeztük évekkor elzöldt, az igazgatóság, a megyei és az országos szakmai tanulmányi versenyek megrendezését is. Javaslatunkat elfogadták, így diákjaink minden évben részt vesznek a vetélkedőkön. Az utóbbi években szép sikerrel szerepeltünk ezeken, több diákunkat jó szerepléséért felvették a győri főiskolára.

1964-ben bocsátottuk ki az első 40 postaforgalmis végzősünket. Azóta 771-en érettségiztek e tagozaton, 68 százalékuk a postánál helyezkedett el. 1974-ben indult az első postás nevelő osztályunk. Sajnos nem tudunk minden évben első osztályt indítani, így tanévenként csak 2 évfolyammal működünk. Eddig 78-an tettek érettségi vizsgát. Oktatási munkánkban sokat segítettek a postagazgatóság munkatársai, akikkel évente felújítjuk együttműködési szerződésünket.

Valamennyi támogatásuk közül a legjelentősebb szakmai képzésünk segítése volt. Persze manapság mind az anyagi, mind a szakmai támogatásban újabb segítséget várunk. Fel kellene újítani a gyakorló hivatalunkat, és újabb számítástechnikai eszközök is kellenek. De nemcsak a postagazgatóságtól, hanem a POKI-tól is várjuk a segítséget, hogy felgyorsítsák a tantervek módosítását, s jobb tankönyvek írására ösztönzik szerzőiket, mert olyan tankönyvek kellenek, amelyek kedvet csinálnak a gyerekeknek a szakmához, amelyeknek igényes a stílusa és tartalmukban is gazdagok. Továbbra is számítunk a szaktanácsadók segítségére, az évi továbbképzések új ismeretanyagára. Persze tudom, csodákat nem várhatunk. De azért reménykedünk, hogy jó kapcsolat alakul ki a POKI-val is.

Sokat költünk oktatásra

— A Debreceni Postaigazgatóság nemcsak a Bethlen Gábor Szakközépiskolával van jó kapcsolatban — magyarázza Boros István. — Igazgatóságunk Szolnok, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár megyében segíti, támogatja a postásképzést. Hat bázisiskolánk van, ebből három a postaforgalmi: Szolnokon, Kisvárdán és Debrecenben. Területünkön van még a nyíregyházi és a debreceni műszerész-képző szakközépiskola és a 127-es ISZI is, ahol telefonhálózat-szerelőket képeznek. Ezekben az iskolákban 1985/86-ban 860-an tanulnak, és 155-en végeztek.

A szakmai segítség mellett a Magyar Posta igen jelentős összegeket költ a három megye postásoktatására. Például a szakközépiskolásoknak fizetjük a gyakorlati díjat, havonta fejenként öt-hatszáz forintot, valamint az utazási költséget a kirándulásokhoz és a nyári gyakorlatokra. E három tétel meghaladja a kétszázhuszezer forintot.

Évente háromezer hallgató

Megérkezve az oktatási központba Kósa Mária fogad, aki 1985 júliusától vezeti az intézményt. Az épület valóban méltó a dicsőre: a ráköltött ötvenkétmillió jó befektetésnek bizonyult. Itt folyik a szakmunkások gyakorlati képzése. Kényelmes diákotthonban lakhatnak, étkeztetésükről helyben gondoskodunk. Ezenkívül itt szervezik a postásanfolyamokat is. Száznegyven férőhelyes tanfolyamszálló áll a felnőtt hallgatók rendelkezésére. Az oktatási központ fenntartása évi tízmillió forintba kerül.

Végigjárjuk az épületeket. Kósa Mária megmutatja a kényelmes, két- és négyszemélyes szobákat. Benézünk a tanműhelybe is, ahol most éppen érettségizett műszerész-tanulók dolgoznak. De az oktatási központ nemcsak a szakmunkások képzését segíti. A POKI is szervez itt országos továbbképző tanfolyamokat: tavaly tizenhat csoportban 445-en vettek részt. A POKI küld oktatásokat, előadókat, a helyet pedig az oktatási központ adja. Ezenkívül itt szervezik a három megye postásainak nappali és levelező középfokú képzését, de gondoskodnak az alapfokú képzésről is.

Az új oktatási törvény hatásai

A POKI, azaz a Posta Oktatási és Kulturális Intézetnek jogelődje a POK (Posta Oktatási Központ) 1954-ben alakult. Feladata a középfokú és felsőfokú — elsősorban a tiszt — tanfolyamok szervezése volt. Akkoriban évente húszat szerveztek, mindössze hatszáz hallgatóval.

— Az 1970-es év nagy forduló volt az intézet életében — mondja Szomolányi Tibor, a POKI igazgatója —, hogy intézményünk ide, az új épületekbe, korszerűbb, kényelmesebb körülmények közé költözött. A külső feltételek megváltozása és a fokozott igények a munka tartalmát is módosították. Főhivatású tanárokat alkalmaztunk. Ezzel hatékonyabbá vált az oktatás. Ekkor már ötvenen dolgoztak a POK-ban, ebből tizenkettő volt a főhivatású oktató. Ezek a főhivatású pedagógusok bekapcsolódhattak a korrepetálásba és oktatási segédanyagokat is készítettek. Több idő jutott a pedagógiai, módszertani kérdések alkalmazására, megvitatására is.

— A következő változást az intézmény életében a Magyar Posta szervezatkorszerűsítése hozta — veszi át a szót Nagy Lászlóné, a pedagógiai és módszertani osztály vezetője.

— Az 1985-ben létrehozott

tot. Ezenkívül a gyakorlati oktatás idején ebédterítést is adunk tanulóinknak: négy forintért ebédelhetnek. Erre százötven ezer forintot költünk. Ösztöndíjként százszázötven forintot fizetünk ki. Oktatási eszköz-fejlesztésre évi ötszázszázötven forintot fordítunk. Ez utóbbiból nemrégiben Kisvárdán modern gyakorlóhivatalt építettünk. Emellett a debreceni Lander Szakközépiskola modernizálásához a Magyar Posta Központja ötmilliót adott.

Igazgatóságunk nemcsak az iskolákkal, hanem a POKI-val is igyekszik jó kapcsolatot tartani, bár a szervezeti átalakulás miatt ez még csak a kezdeteknél tart. Azért így is vannak már biztató jelek: a POKI munkatársai már többször eljöttek hozzánk tapasztalatcserére, elbíralták az általunk készített oktatási anyagot. A Debreceni Postaigazgatóságon 14-en foglalkoznak az oktatással. Négyszázötvenen pedig az oktatási központban.

segédtiszt és műszaki főigazgató oktatásról is. Mindemellett segítik a postai felnőtt szakmunkások képzését is. 1986-ban 2700-an vették igénybe a központ szolgáltatásait. 1987-re több mint 3000-et terveztek.

Miközben az ízlésesen berendezett ebédlő felé tartunk, ahol több mint kétszázan tudnak egyszerre étkezni, Kósa Mária arról beszél, hogy az oktatás évről évre több pénzbe kerül, hogy lépést lehessen tartani az ügyfelek igényeivel.

— Ez a befektetés azonban sokszorososan megtérül. Minél több a jól képzett dolgozó, annál jobban javul a szolgáltatások színvonala, kevesebb lesz a visszaélés, a tévedés, a pénztárházi hiány. Az oktatás eredményességét segítik az oktatástechnikai eszközök, a diavetítők, írásvetítők, magnetofonok. Ezekhez a központ apparátusa maga is készít oktatási anyagokat.

A POKI-tól éppen ezért azt várjuk, hogy ehhez az eszközkészítéshez is adjanak módszertani segítséget, csináltassanak több szemléltetőanyagot. Emellett szívesen látnánk a POKI-tól új oktatófilmeket és pályaválasztási tanácsadó filmeket is.

POKI a postai művelődés központi szakmai szerveit: a Magyar Posta Szimfonikus Zenekarát, a Postaműzeumot, a Bélyegmúzeumot — és a korábbi POK-feladatot — az oktatást foglalja egységes szervezetbe. A hatékonyabb és eredményesebb postai oktatás segítése, a korszerű oktatási módszerek postai tanfolyamokra történő adaptálása végett kialakítottuk az intézet pedagógiai és módszertani osztályát is. Az egységes tevékenységi kör 1987-től kiemelt feladatokkal. Munkánkat az oktatási ügyosztály irányításával végezzük.

Feladatunk többek között a tanfolyamok tanterveinek, jegyzeteinek, oktatástechnikai anyagainak az elkészítése, illetve elkészíttetése, a szakfelügyelet működtetése. Segítjük a tanárokat, óraadó pedagógiai ismereteinek bővítését tanfolyami és egyéni képzési formákban. A hatékonyabb — és munkaidő-kezelő — oktatás céljából megkezdtük az irányított egyéni tanulás előkészítését néhány tanfolyami csoportnál, vizsgáljuk a modulrendszerű képzés bevezetésének lehetőségeit is. Az anyagi eszközökhöz mérten készítünk, illetve készítetünk új oktatástechnikai

anyagokat (diasorozatok, videofilmeket stb.) és tanfolyami jegyzeteket is.

Feladatunk az állami oktatás segítése is. Talán azért nem tudnak még munkánkról sokan az iskolák, mert ezt a tevékenységünket csak az év elején kezdtük. Most a kapcsolatfelvételnél tartunk. Az iskolák sokat várnak tőlünk; ez nekünk nagy felelősséget jelent. Ezért igyek-

szünk egyszerű tanterveket csinaltatni és emészthetőbb tananyagokat írni. Már felvettük a kapcsolatot a Műszaki Könyvtérjesztő Vállalattal. Jó néhány tankönyv utányomására és megírására adunk megbízást. Ismerjük az iskolák és az oktatási központok gondjait, és lehetőségeink szerint segítjük munkájukat.

Az új körülményekhez alkalmazkodva

Végül dr. Pásztor Tamás, a Magyar Posta Központjának munkagazdasági szakosztályvezetője az oktatás és a munkaerő-gazdálkodás összefüggéseiről beszél. — A fenti nyilatkozatokból is kiolvasható, mondta, hogy a posta igyekszik alkalmazkodni az új körülményekhez. Ezért szervezte egy osztály a munkaerő-gazdálkodást és az oktatást. Így e kettőt összehangoltan irányíthatjuk, a munkaerő-gazdálkodás érdekeit egyeztetethetjük az oktatással.

Az oktatásnak közvetlen célja a képzett szakemberek „előállítás”, de ez csak akkor kivitelezhető, ha a konkrét munkaerő-gazdálkodási érdekeket szolgálja. Itt bizonyosodni kell, hogy a munkaerő-gazdálkodás és az oktatás szoros kölcsönhatásban van egymással. Egyiket sem lehet úgy tervezni-szervezni, hogy a másikat figyelembe ne vegyük. Az elmúlt egy-két évtizedben igen nagy arányú volt a munkaerőmozgás a postánál is, ami nem tett jót a postai munka szakmai színvonalának. A posta, amennyire tőle telik az oktatással is igyekszik ellensúlyozni ezt a folyamatot.

Ezért szervezte át munkaerő-gazdálkodási és oktatási rendszert, ezért hozta létre a postaigazgatóságok oktatási központjait, és ezért tette szorosabbá a kapcsolatokat a postahivatalok és az iskolák között.

Az oktatási igények további növekedése a VII. ötéves tervi feladatokkal van összefüggésben. Mint ismeretes, a posta ebben az időszakban kezd meg egy távközléstechnikai rendszerváltást, s egyúttal mintegy 420 000 főközponti kapacitást létesít. Az új technikák és technológiai telepítése és alkalmazása magasabb szintű feladatok megoldását igénylik, míg a megnövekedett hálózati kiépítési feladatok egyes hagyományos szakmákban kívánnák meg a nagyobb létszámbővítést. Kiemelt oktatási programok készültek mérnökeink, üzemmérnökeink továbbképzésére, éppen úgy mint a kábelszerelő-képzés szélesítésére. Minden eszközt fel kell használnunk a követelményekhez igazodó munkaerő-szerkezet kialakításáért.

A belső igényeken túlmenően a jogszabályi változások is szükségessé tették munkánk korszerűsítését. Az új oktatási törvény nagyobb hatáskört, és ezzel együtt nagyobb felelősséget ad a szakképzés területén a postának, mint ágazati irányító főhatóságnak. Az új feladatok ellátása, a pedagógiai munka megalapozottsága, tartalmi színvonalának emelése végett a

Posta Oktatási és Kulturális Intézetnek be kell töltenie „a szellemi háttérintézmény” szerepét, a területi postaigazgatóságoknak pedig ki kell fejlesztenie saját oktatási központjait.

Megítélés szerint az új feladatok ellátásának szervezeti, szabályozási és személyi feltételei alapvetően megvannak. Nagy hiány van azonban a gyakorlati oktatáshoz nélkülözhetetlen eszközökben. A jelenlegi-nél sokkal több és korszerűbb műszerre, berendezésre, szerszámmra lenne szükség ahhoz, hogy tanulónk valóban teljesítményképes tudást szerezhessenek iskoláinkban, tanfolyamainkon. Fontos az is, hogy visszaállítsuk a munkahelyeken folyó gyakorlati képzés rangját, s megteremtjük a munkahelyi és tanfolyami képzés egymásra épültségét és összhangját.

Az oktatásban hosszú távon is kell gondolkodnunk, a mai képzések alapozzák meg a jövőt. Oktatásfejlesztési koncepciónk az ezredfordulóig vizsgálja fel fő feladatainkat. A jelen öt éves tervidőszakban a képzési létszámok növelése mellett a képzések tartalmának korszerűsítése és hatékonyságának növelése a cél.

Ahhoz, hogy céljaink valóra válhassanak nemcsak az oktatásban dolgozóknak kell megújítaniuk önmagukat, szükség van valamennyi postás dolgozó cselekvő részvételére, mely abból a felismerésből fakad, hogy új arcúlatú, a legkorszerűbb technikákat és technológiákat alkalmazó, gazdaságilag erős, színvonalas szolgáltatásokat nyújtó postát csak szakmailag képzett, elkötelezett postás dolgozók tudnak létrehozni.

Udvarhelyi András

VÉGZŐS HALLGATÓK SZÁMA ÉVENTE

Állami oktatásban:	
Széchenyi István Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola vezetékes és vezetékes nélküli szak	80
postauzemi szak	70
Szakközépiskola műszaki	300
postaforgalmi	800
Szakközépiskola műszaki	300
Postai képzésben:	
Tiszt tanfolyam	400
Segédtiszt tanfolyam	650
Ágazati szakmunkásképz.	400
Kezelői tanfolyam	850
Összesen:	3850
Továbbképzésben:	10–12 000

A debreceni gyakorlóhivatalban minden éltszerű

Ismerkedés a készülékekkel a tanműhelyben

Közös akarattal, csapatmunkával...

Bemutatjuk a miskolci műszaki ifjúsági pinceklubot

A Miskolci Postaigazgatóság tervező és műszaki nyilvántartó irodájában mindenki, de főleg a KISZ-fiatalok akarták, hogy legyen önálló műszaki ifjúsági klubjuk. Ennek kialakítására az épület volt szentespécije kínálkozott a legalkalmasabbnak. Az ötlet még a 70-es években vetődött fel, de anyagi támogatás hiányában önerőből nem tudták megvalósítani. Végül is az épület felújításakor nyílt lehetőség az átalakítási munkák végrehajtására, az átalakított épületet felújításakor nyílt lehetőség az átalakítási munkák végrehajtására, az átalakított épületet felújításakor nyílt lehetőség az átalakítási munkák végrehajtására.

társadalmi munkájáért megkapta a KISZ KB aranykoszorús jelvényét. A klubmunka irányítását főleg az iroda KISZ-vezetősége végzi, melynek tagja a klubvezető is.

Szerdai napokon 16 óra 30-tól 22 óráig vannak programok. Az elmúlt év során igen változatosan nyújtottak kulturált szórakozást a postás fiataloknak. Volt többek között általános műveltségi vetélkedő, fotókiállítás, sikerfilmek mozija, klubtalálkozó, diavetítéses útiélménybeszámoló, videovetítés és vidám szilveszterest. Ezeken kívül minden szerdán diszkó szórakoztatta a fiatalokat.

Ebben az évben, januárban az szb-vel közösen rendeztek

Bükkszentkeresztben szántúrát, amelyen a családtagokkal együtt 45-en vettek részt. Terveznek még brigádvetélkedőt, politikai előadásokat és videovetítéseket. 2 kempingsátrat is vettek, melyeket közös kirándulások alkalmával kívánnak hasznosítani.

A szakvezetés, élén *Kandik János* irodavezetővel, a lehetőségeken belüli legnagyobb támogatást megadja. A tszbe pedig a módszertani tanácsadás mellett anyagiakkal segíti a klub munkáját. A klub célja továbbra is a postás fiatalok szabad idejének kulturált eltöltése, és a szórakozás mellett műveltségük emelése.

H. D.

Eszperantóval a postáért

Szobrot kaptak a postás dolgozók egy Hamburg melletti postaállomás falára helyezve. A bronzszobor egy kerékpárt tartó nőalakot ábrázol. Az adatok szerint a FRG postásainak 40 százaléka nő. Sok közöttük a kézbesítő is, akiknek jó része postai keresetéből továbbtanulásuk költségeit fedezi. (A fordító megjegyzése: nálunk a nődolgozók aránya 52 százalék körül mozog, valami hasonló elismerést ők is megérdemelnének.)

Esetleg kacsá. A postagalambok használatosságáról ismét elterjedt a hír, amit az USA-beli ZOKHIID nevű cég által végzett vizsgálatok is megerősítettek. Ők ugyanis megvizsgálták a vállalatok közötti hivatalos levelezés leghasznosabb módját. Megállapították, hogy 100 kilométeres körzetben a leghasznosabb módszer a postagalambokkal történő szállítás. A „szárnyas kollégák” ugyanis gyorsabbak (A—B mozgalom) és olcsóbbak a postai szolgáltatásoknál.

Most jön a kacsá. *L. Farmr* amerikai zoológus többéves vizsgálat alapján azt állítja, hogy hasonló célokra még alkalmasabbak a betanított vadkacsák. Neveltjei ugyanis a filmszalagokra rögzített (meteorológiai, sajtó) információkat a meghatározott helyekre pontosan szállítják. Megállapításai

szerint a kacsák gyorsabbak a galamboknál, s tájékozódóképességüket sem a rossz időjárás, sem a sötétség nem akadályozza.

Nincs új a nap alatt. Sok helyen „lopják az idejüket”. Gazdaságtalan munkaidő-kihasználást állapított meg Washington város állami hivatalában egy pénzügyi ellenőrzés. A dolgozók munkaidőben gyakran hívják azokat a telefonszámokat, amelyek magnóról anekdotákat, tréfás és pikáns történeteket közvetítenek. A szokás megakadályozására a szövetségi tisztviselők készülékeire e számok hívását kizáró blokkokat szereltek fel. Az ellenőrzésre hivatottak évi 300 ezer dollár megtakarításra számítanak.

A hírközlés örök. Szenzációs postai leletekről számolt be egy ismert régész. Ásatásai során mély földrétegekben vékony oszlop- és fémhuzal-maradványokat talált. Szerinte ezek azt bizonyítják, hogy az ókoriak már ismerték a fémhuzalon keresztül való táviratozást.

Válaszként a régész kollégája illő nyugalommal mondta, hogy saját legutóbbi ásatásai során nem talált sem fémhuzalokat, sem oszlopokat, ebből pedig ő arra következtet, hogy az ókoriak már ismerték a vezetékek nélküli táviratozást. (Hm...)

Kézbesíték a legbecsületesebb embernek címmel érkezett az egyik ország postájához egy levél. A kézbesítő visszaküldte a levelet azzal a megjegyzéssel,

hogy „A környékünkön ilyen nem lakik”.

UNESCO-határozat a 100 éves eszperantó megünneplésére. Az UNESCO 1954-ben Montevideóban tartott egyetemes ülésén határozatotban ismerte el az eszperantó nyelv értékeit és hasznosságát, amelyekkel szolgálja a világ népei között a szellemi értékek áramlását és a kölcsönös megértést. Az eszperantó e tevékenysége egybevág az UNESCO céljaival is. Az eszperantó világszövetség (ezen belül a postai szakcsoport is) ekör lett része az UNESCO intézményrendszerének.

Mivel az eszperantó mozgalom az idén 100 éves, felhívták a tagállamok figyelmét arra, hogy csatlakozzanak a nemzetközi nyelv megünnepléséhez, például iskolai tanításának bevezetésével, bélyegek kiadásával stb. A nem tagállamoknak is ajánlották az eszperantó nyelv tanulmányozását és hasznosítását.

A hazai művelődési intézmények is megemlékeztek a 100 éves eszperantóról, s a mozgalom vezetői magas állami kitüntetésekben is részesültek.

Az eszperantó világszövetség postai tagozatának saját folyóirata is van, amelynek címe *Interlingvo* (Összeköttetés). A lapot 50 országban terjesztik. Közvetítéssel rendszeresen beszámol a Magyar Posta minden fontosabb eseményéről is.

A fenti szemelvényeket ebből a folyóiratból emeltem ki és fordítottam magyarra.

Horváth Ákos

Kalandozás a magyar postaintézmény múltjában

Az elmúlt évek során bőven volt alkalom emlékezni a Rákóczi-szabadságharcra, a Nagyságos Fejedelem születésének háromszáz (1676), halálának (1735) kétszázötven éves évfordulóján. Mozgalmának okát és célját legjobban a *Rádai Pál* által szerkesztett, a fejedelem által helyesbített, jóváhagyott, és a szabadságharc megindulásának napjára a munkácsi váról 1703. június 7-re datált manifestum fejezi ki:

„Recrudescunt... Ismét felszakadtak a híres magyar nemzet sebei!... Okmányokkal bizonyítható, hogy az osztrákok évenkénti zsarolásai az ottománoknak két évszázad alatt teljesített szolgáltatásait is bőségesen elérik, és nem fog lecsillapodni az osztrákoknak a féktelen önkénye, míg az országunk összes rendje ellen

hasonló módon ki nem tombolt magát... ellentmondó törvények, felújított perek, egymást erő rablások, a hatalmas önkényének növekedése, az árva elnyomása, az özvegyek kifosztása... folytán általános lett a zűrzavar, a bonyodalmak... Hadd lássa a világ jogosan megragadott fegyvereinket. Életünket, javainkat és utolsó csepp vérünket szabad akarattunkból edes hazánknak az osztrák iga alóli felszabadítására szenteljük

A mozgalom híre futótűzként terjedt el az országban; a fiatal, alig huszonnyolc éves vezérre a gondok, nehézségek özöne zúdult. Kiváló adottságai, őseinek tapasztalatai azonban átszűrtek a nehézségeken. Tokaj várának ostroma idején, 1703 telén több fontos rendelkezést adott ki, itt kelt a postára vonatkozó első rendelkezése is.

A posták helyzete 1702-ben

A posta legfőbb irányítója *Paar Károly* vezérpostamester, mint hűbérúr volt, aki négy postavonalon felett rendelkezett: Pozsony—Kassa—Szatmár, Pozsony—Buda—Eszék, Buda—Tokaj—Kassa és Buda—Háttva—Csege—Debrecen—Erdély. E posták részben a pozsonyi, részben a Kassán székelő szepesi kamarához tartoztak ellátás tekintetében. A szepesi kamara területén — egy korabeli jegyzék szerint — nyolc postamester és 15 veredárius működött. *I. Lipót* 1693-ban Erdélyben Nagyszében székhellyel postaigazgatóságot állított fel, ahonnan három postajáratnak volt elágazása. Ez is Paar gróf hűbére volt, de pénzihiány miatt két évig a postások fizetést nem kaptak. A szabadság-

mozgalom postája egyrészt a már meglevő királyi postahálózatra, másrészt zömmel a kelet-magyarországi Rákóczi-birtokok központjaira és a hadi helyzetből fakadóan épült ki.

A postára vonatkozó első fejedelmi rendelkezés a megyékhez 1703. november 10-én ment ki. Ebben a falvaktól tehetségek szerint 2-3, városoktól 5 hűtőlovat kértek készletben tartani, azok ellátásáról gondoskodni címeres fejedelmi kúrirok gyors továbbhaladása céljából. A rendelkezés hírtul adja *Szepesi János* főpostamesteri kinevezését. Ez első rendelkezés érezhetően utal a posta működésének közteher jellegére, amit a nemesség nem is tesz magáévá, tiltakozva a megadóztatás ellen.

A fejedelem szolgálatában

Szepesi késedelmesen végzi a postavonalak felállítását, a posta lassú, így az agilis fejedelem elégedetlen a munkájával, s másokat is megbíz posták felállításával. Újabb levéltári kutatás felderítette, hogy a Dunántúlon *Sándor László* pápai várkapitány szervezett postavonalat 1703 telén, mely Páparól Veszprém felé Pécsre vezetett. Állomásai: Pápa (pm. *Szabó György*), Ugod (*Pápai János*),

Veszprém (*Perceli Tamás*), Kénese (*Somogyi Ferenc*), Enying (*Bernárd Mihály*), Hidvég (*Kajári János*), Ürög (*Baján György*). E hálózat működésének dokumentumai feltáratlanok.

A meglevő királyi postahálózat postásai nem egyforma lelkesedéssel fogadták a szabadságmozgalmat. Egyes német származású postavezetők tartottak a kurucok kilengéseitől, s

inkább elhagyták állomáshe-lyüket. Így tett a gyöngyösi *Klamfer Lőrinc*, az egri *Hütter Péter*, a kassai *Hörman Andor*, a tokaji *Svainker Péter*, Lőcséről pedig *Flach Viktor*. Az eperjesi sóház- és postafőnök, *Schambek Mátyás* külföldre távoztatását a város meghódolásának feltételéül szabták.

Jellemző volt a postásoknak a mozgalom melletti kiállására, hogy egyesek még katonai tiszt-séget is vállaltak, mások anyagi áldozatokat hoztak. Ezekhez tartozott *Bozóky Pál*, Kálló postamestere, aki 1699-ben a királyi sereg hadnagya volt, majd *Bóné Andrást* hadnagytársával megszervezte, hogy a kállói vár parancsnoka, *Noel Ágoston* adja fel a várat Rákóczi hűségére. *Szabó Máté* hatvani birtokos és postamester a várossal együtt csatlakozott a kurucokhoz, 1703-ban ezeres kapitány, 1705. július 27-én a fejedelem a hatvani főkapitányság tisztevel ajándékozta meg. Az ezredében szolgáló fia a harcokban elesett.

A kővárremetei postamester, *Mása László* a kuruc felkelők vezetőjeként ostromzár alá vette Kővár erősségét, és a vár urát, a nagy tekintélyű *Teleki Mihályt*, az erdélyi kancellár fiát 1704 januárjában a vár feladására, Rákóczi előtti hódolásra hajlított. *Öllyüs János* dobosi postamester 1703 nyarán *B. Melieth Pállal* a krasznaközi kurucság vezetője lett, majd

Rákóczi postaigazgatója

Kosovics Márton működését nagy rend, következetesség és hazafias lelkesedés jellemezte. A fejedelmi utasítás pontjait kö-zölte a postamesterekkel, személyes kapcsolatot teremtett a nagyobb posták vezetőivel, azokat munkájuk jobb végzésére ösztönözte. Az eredmény nem is maradt el. A nemzetközi helyzet kedvezőtlen alakulása, katonai balsikerek, Erdély és a Dunántúl elvesztése azonban a postahálózatot leszükkítette kiindulási helyére, a kelet-magyarországi tizenkét vármegye területére.

A kinevezett postaigazgató működésének idejéből sok postai kezelési, szállítási, pénzel-számolási dokumentumot őriznek levéltáraink, főleg az Országos Széchényi Könyvtár kéziratára. Leggyakoribbak a

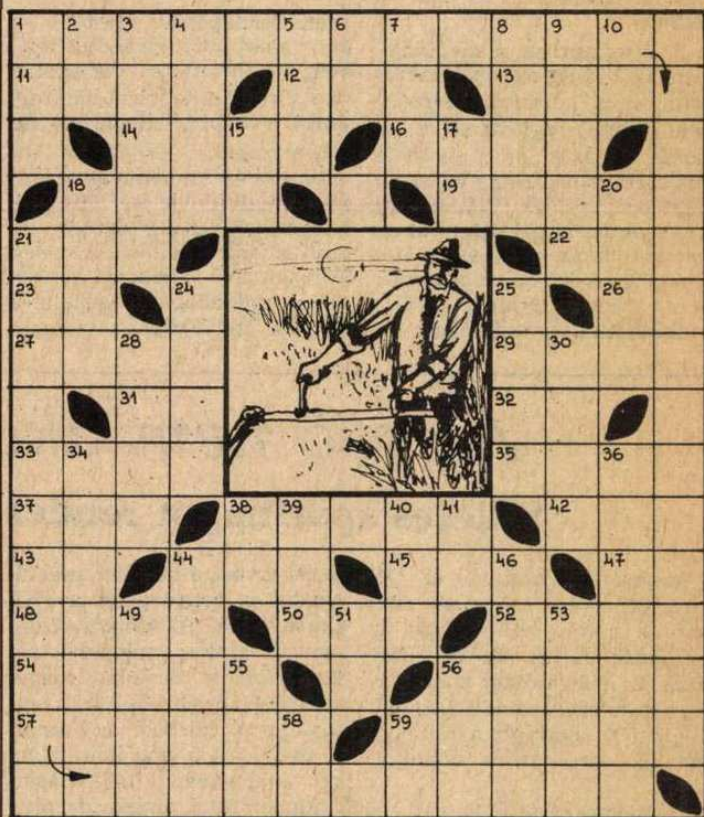
1705-től ezres kapitány, pedig már 59 éves volt. Említést érdemel *Bottján János* érsekújvári postamester-hadbiztos: *Grasalkovics János*, akinek fiából kamarai elnök, herceg lett, és birtokolta Kerepes, Bag, Háttva, Gyöngyös postáját.

Rákóczi postásainak nagyobbik része volt csak nemes, kisebb része nem volt birtokos, sőt lehetőségei, hogy iskolázatlan egyén segédpostamester is lehessen, ha deákot tart maga mellett.

Rákóczi a posták működését 1705-től az ország pénzén tartotta fenn, ez időre kialakult a teljes hálózat és új postarendelelt jelent meg. A postamestereket és a hivatalos járatok költségét a hadbiztosság utalta ki Szepesinek, de az igen hiányosan érkezett meg a hálózathoz. Szepesi ugyanis a felvett összegekből a maga hasznát kivette, tisztségét hasznosításra használta fel, ami miatt a postások a fejedelemnél panaszt tettek. Rákóczi a Gazdasági Tanáccsal kivizsgálhatta a panaszokat. Mivel azok megalapozottak voltak, a főpostamestert elbocsátotta, és helyette *Kosovics Márton* máramarosi hadbiztost nevezte ki Magyarország postaigazgatójává. Az új igazgatónak 1707. augusztus 5-én Munkácsen részletes utasítást adott, amelynek 28 pontjában részletesen leírta a posta működésével kapcsolatos igényeit.

A Rákóczi-posta a magyar posta történetének oly nevezetes időszaka, mint amilyen dícsőségek volt a hazánk függetlenségéért, magyarságunk megtartásáért vívott szabadságmozgalom. Ez adja dokumentumainak nagy értékét.

Dr. Kamodó Miklós

Igaz, a természet kicsit késé-ben van, de Péter-Pál mégis az aratás kezdete. József Attila versét idézzük: *A búzát vágja sok szilaj legény / marokszedő leány halad nyomukba / a síma réz-örccajok kipirulva. Folytatás a vízsz. 1. és a függ. 21. alatt.*

VÍZSZINTES

1. Az idézet első része. 11. Diétás ital. 12. Régi magyar szó. 13. Operabéte. 14. Csecsemő-ápoló. 16. Takarmánytároló. 18. Valakiről. 19. Házat épít. 21. Francia levegő. 22. Esőben álló (ford.) 23. Görög betű. 26. Prima (ford.) 27. ... Erwin Kisch. 29. A téj mellékterméke. 31. Szol-mizációs hang. 32. Korjelző röv. 33. ... Müller (híres labdarúgó volt). 35. Nátrium, kén és hidrogén. 37. Pusztítja. 38. Mezőgaz-dasági munkás. 42. Angol név-elő. 43. Duplán gyermekjáték. 44. Keleti férfinév. 45. Skandi-náv váltópénz. 47. Vega-részlet! 48. Bejárat (ford.). 50. Kígyó-igéje. 52. Minő? 54. Irányítószá-ma 9700. 56. Oldalához. 57. Tar-tozók. 59. Csiszolt kőkorszak (ford.).

FÜGGŐLEGES

1. A Három a kislány egyike.

2. Tagadoszó. 3. Egy a hét törpe közül. 4. Folyadék. 5. Női bece-név. 6. Száj latinul. 7. Idegen-gáz. 8. Valakinél. 9. Ablaksöté-títő névelővel. 10. Görög betű. 15. Szláv helyeslés. 17. Monte Christo börtöne volt. 18. Eljesz-tően kiáltozik. 20. I-vel a végén a Fekete-tenger beltengere. 21. Az idézet második része. 24. Az egyik pólus. 25. Tetszetős külső. 28. Kevert Dóri. 30. A statisztika él belőle. 34. Lecsökkenő. 36. Neves angol költő. 38. Ilyen Duna is van. 39. Versdíz. 40. Szűrő eszköz. 41. Francia arany. 44. Japán kikötő (ford.). 46. Magasra tartá. 49. Lásd függ. 24. 51. Juttat. 53. Ilona be-cézett alakja. 55. A haladásban segít. 56. Mimi-részlet! 58. Ma-gyar film. 59. Személyes név-más.

— Bánhidi —

Beküldési határidő: július 5. *Előző rejtélyünk helyes megfejtése:* A nap bíborban hunyt el, a vizekben millió élet nászdalt...

Könyvtulványt nyertek: *Gáll Gergely* (Nagyszentjános), *Keszei Erzsébet* (Nagyszentjános), *Kozák Józsefné* (Sopron), *Selmeci Imre* (Budapest).

